

Valstybės Sekretorius Dulles Lankosi Pas Čankaišką

Iš Romos Per Londoną Nuvyko Tartis Su Kinų Nacionalistais; Laukiama, Kad Bus Susitarta Dėl Pakraščių Salų Gynimo Ar Negynimo; Valstybės Sekretorius Tarėsi Su Sąjungininkais.

Valstybės sekretorius John Foster Dulles šios savaitės pradžioje išvyko į Formozą (Taiwan) pas kinų nacionalistų vadą Čankaišką pasitarti dėl politikos subendrinimo. Kinų nacionalistai baukštėsi, kad Amerika neatsisakytų remti jų kovą dėl pakraščių salų, ypač po to, kai valstybės sekretorius pavadino neišmintingu dalyku laikymą pakraščių salose tiek daug kariuomenės.

Kinų komunistai iš savo pusės deda visas pastangas, kad kinų nacionalistus supiūdytų su Amerika. Jiems toki nesantaika būtų didelis laimėjimas, jų visa propaganda yra kreipiama prieš Ameriką, o kinų nacionalistams jie prisistatinėja lyg kokie "broliai", kurie ir salų apsaudymą darė tik todėl, kad amerikiečiai kišosi į tų salų gynimą.

Romoje valstybės sekretorius turėjo pasitarimus su Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos vyriausybės atstovais, o vykdamas į Formozą jis buvo sustojęs Anglijoje ir tarėsi su Anglijos užsienio reikalų ministru Lloyd. Pasitarimai su sąjungininkais į svarbų tuo, kad išsklaidytų gandus, jog tarp Amerikos ir jos sąjungininkų esąs didelis skirtumas pažiūrose dėl Kinijos pakraščių salų gynimo.

Kinijos pakraščių salų gynimo klausimas karštai aptariamas ir Amerikoje ir čia tą klausimą įvairūs kandidatai net įtraukė į rinkiminius gincus. Daugumas demokratų linksta raginti vyriausybę, kad ji atsisakytų nuo pakraščių salų gynimo. Republikonų kalbėtojai kalbą atsargiau, bet ir jų tarpe vieningo nusistatymo nesimato.

Tuo tarpu kinų komunistai atnaujino pakraščių salų apsaudymą šį pirmadienį. Valstybės sekretorius skrisdamas per Alaską sužinojo apie mūsų atsinaujinimą ir skambino iš Aliaskos prezidentui, bet gavo įsakymą savo kelionę tęsti.

Kinų komunistai savo karinę nuotaiką parodė kaip tik valstybės sekretoriui atvykstant į Formozą. Kinų komunistai sako, kad jie nutraukė karo paliaubas todėl, kad Amerikos karo laivai lydi jūromis nacionalistų laivus su visokiomis atsargomis, bet Amerika laivų lydeijimą griežtai užginčija. Kaip tik kinų komunistai sulaukė salų apsaudimą, Amerikos karo laivai nebelėdoje nacionalistų laivų su atsargomis link salų.

Kardinolai Renkasi Popiežiaus Rinkti

I Romą renkasi katalikų bažnyčios kardinolai rinkti naujo popiežiaus. Kardinolų slapti posėdžiai prasidės spalio 25 d., šį šeštadienį. Šiuo metu yra 54 kardinolai, iš jų trys iš anapus geležinės uždangos negalės dalyvauti popiežiaus rinkimuose, tik Lenkijos kardinolas Wyszyński atvyko į kardinolų susirinkimą.

Zmonės, kurie manosi žiną, sako, jog varžytynės eis tarp prancūzų remiamo kandidato ir italų kandidato. Prancūzai atstovauja "vyresniąją bažnyčios dukrą" ir norėtų, kad tautinės bažnyčios turėtų daugiau teisių spręsti įvairius klausimus ir kad viskas nebūtų priklausoma nuo Romos. Jų tarpe vis dar yra gyva Avigono dvasia.

Gauleiteris Kochas Teisiamas Lenkijoje

Hitlerio "gauleiteris" Rytiniam Prūsams ir karo metu vienas iš žymiųjų vokiečių žmogžudžių Lenkijoje, Erich Koch, šią savaitę pradėdamas teisti Varšuvoje. Jis kaltinamas nužudęs ar davęs įsakymą nužudyti daug simtų tūkstančių lenkų ir žydų. Lenkai surankiojo prieš Kochą daugybę parodymų, kaip jo įsakymu žmonės buvo kankinami ir žudomi koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose.

Erich Koch po karo buvo paskelbtas karo kriminalistu, bet jis buvo pasislėpęs ir tik 1950 metais anglai jį sugavo savo zonoje ir atidavė lenkam teisti, nes jis daugiausiai kriminalų papildė Lenkijoje. Jo teismas tęsis dvi savaites ar ilgiau.

Lankėsi Lenkijoje Prarado Savo Darbą

Mrs. Katherine Klimas per 18 metų dirbo vienoje karšioj dirbtuvėj Westbury, L. I. Neseniai ji buvo išvykusi į Lenkiją savo giminių apsilankyti ir kai tik grįžo namo, ji buvo atleista iš darbo. Jai buvo paaiškinta, kad ji atleidžiama todėl, kad turi giminių už geležinės uždangos.

Iš pavardės aišku yra, kad Klimienė yra lietuvė, kuri turi giminių Lenkijoje. Kelionės į Lenkiją dabar nėra draudžiamos ir retas atsitiktum, kad dėl kelionės į tą kraštą atleidžiama iš darbo.

ATVAIZDUOJA SENĄ ČIKAGOS GAISRĄ

1871 metais Čikagoje kilo baisus gaisras, apėmęs 2100 akrų plotą, sudėgė 17,450 trobesių, tai yra trečdalis viso miesto trobesių, gaisre žuvo 200 žmonių. Prieš gaisrinės savaitės praga tas gaisras buvo "pakartotas", padegus tam tyčia pastatytą trobesį, kuris pavaizdavo pirmąjį anuomet užsidegusį trobesį. Paveikslė atvaizduoti Katherine ir Patrick O'Leary, kaip jie bėga nuo jų degančios kūtės, kai joje jų karvė apvertė žibintuvą ir dėlto prasidėjo gaisras. Gaisras pakartotas toje vietoje, kur jis tikrai prasidėjo. Netrukus toje vietoje išaugo ugniagesių akademijos rūmai.

Atlantos Sinagogos Briuselyje Tarptautinė Amerika Ir Anglija Paroda Užsidarė Ištraukia Jėgas

Užpildytą sekmadienį Atlantos mieste buvo išsprogdinta žydų sinagoga. Pereitą savaitę gale federalinė ir vietinė policija sprogdino įvairius klausimus ir penkiems žmonėms keliama byla. Kaltinami du broliai Balling, W. A. Allen, G. Bright ir K. C. Griffin.

Jei kaltė bus įrodyta, sumintiesiems gresia didelės bausmės už maldos namo išsprogdinimą.

Policija, ieškodama sinagogos sprogdintojų, surado daug antisemitinių atsisaukimų ir brošiūrų.

Briuselyje, Belgijos sostinėje, užsidarė tarptautinė paroda, kuri buvo atidaryta prieš 6 mėnesius. Paroda apėmė 42,000,000 lankytojų. Paskutinę dieną parodą lankė apie milijonas žmonių. Amerikos paviljonas parodoje pasiliks neišardytas ir bus paliktas kaip belgų amerikiečių draugystės simbolis. Amerikos paviljoną aplankė 30,000,000 žmonių. Jame yra teatras, kur yra 12,000 vietų. Parodoje dalyvavo 47 tautos ir šešios tarptautinės organizacijos.

Amerika jau baigia ištraukti savo karo pajėgas iš Lebanono ir iki šio mėnesio galo ten nebėliks nė vieno mūsų kareivio. Anglai irgi skelbia, kad jie iki lapkričio 11 d. baigs ištraukti savo karo pajėgas iš Jordanijos. Tokiu būdu Viduriniųjų Rytų maišatis šiuo tarpu bus lyg ir baigta.

Lebanone vyriausybė persitvarkė ir dabar visos politinės grupės vyriausybei priitaria. Kiek ilgai Lebanonas ir ypač Jordanija bus ramūs, tą parodys tik ateitis.

Saltis Viri Pietų Poliaus

Virš pietų poliaus 13 mylių aukštumoje spalio 19 d. buvo užregistruotas nepaprastai šaltis, 134 su puse laipsnių (Farenheit) žemiau nulio. Tokio šalčio niekur kitur dar nebuvo užregistruota mūsų žemėje ar aukštumoje.

SUSIMASTĖS

Laikiniai einais krašto apsaugos sekretoriaus pareigas Donald A. Charles spaudos konferencijos metu. Jis sako, kad kariniai vadovai visame pasaulyje išpėti nedaryti politinių pareiškimų.

PAKISTANAS ŽADA VISOKIAS REFORMAS

Pakistano kariška diktatūra žada praveisti krašte įvairias reformas, kurios jau seniai esančios pribrendusios. Krašto legalinė sistema bus pakeista; krašte bus skatinama gimimų kontrolė; krašto ūkis bus atstatytas; žemės dalijimas valstiečiams bus pakeistas, bet kol kas prasme iš pranešimų nėra aišku.

Unijų Vadas Reuther Aiškina Rinkiminę Politiką

Organizuoti Darbininkai Neremia Nė Vienos Didžiosios Partijos, Bet Remia Tik Atskirus Kandidatus; Darbininkų Partija "Priešinga Pagrindinei Amerikos Politinei Struktūrai".

Prancūzų Kolonijos Atgauna Laisvę

Prancūzijos vyriausybė sutiko remti dviejų savo kolonijų, kadaise perimtų iš vokiečių, — Togolando ir Kameruno — nepriklausomybę 1960 metais. Tos kolonijos skaitėsi Jungtinių Tautų globoje ir buvo valdomos prancūzų nuo 1919 metų. 1960 metais joms bus suteikta nepriklausomybė, jei J. T. organizacija tam pritar, dėl ko neabejojama.

Viena prancūzų kolonija, Gvinėja, pereitą mėnesį nubalsavo atsiskirti nuo Prancūzijos ir jau yra nepriklausoma. Kita didelė prancūzų kolonija Afrikoje — Madagaskaro sala, pasiskelbė respublika ir įeina į Prancūzų Tautų Bendruomenę.

Trumanas Netiki Nixono Pasikeitimu

Buvęs prezidentas H. S. Truman sako, kad jis netiki viceprezidento Nixono pasikeitimu ir mano, kad jis koks buvo toks ir pasiliko. Ta proga Trumanas priminė, kad 1954 m. rinkimuose Nixon kaltino demokratų krašto išdavystę.

Trumanas įspėjo demokratų neapsirgti "Deweytės" liga (per daug didelių pasitikėjimų savimi), nes ta liga yra pavojingiausia politinei partijai. Trumanas taip pat reikė abejonės dėl pietinių demokratų atskyrimo nuo partijos 1960 metų rinkimuose, kaip jie tą buvo padarę 1948 metais.

AMERIKOJE JAU 175,000,000 ŽMONIŲ

Amerikos cenzo biuras skelbia, kad pereitą savaitę spalio 16 d. Amerikos gyventojų skaičius pasiekė 175,000,000. Washingtone vienoje įstaigoje yra įrašytas "laikrodis", kuris rodo gyventojų augimą krašte (gimimai ir imigracija, atėjimas iš kelių šalių ir mirimai). Pagal užregistravimą gyventojų pasiekimų gaunama dabartinis gyventojų skaičius.

Dabar Sudanas Ir Libija?

Viduriniųjų Rytų stebėtojai sako, kad dabar galima laukti nemalonių įvykių Libijoje ir Sudane. Abiejuose tuose kraštuose Nasseris turi apščiui savo agentų ir jis gali pabandyti tas valstybes "išvaduoti" iš savo tin-klų.

Amerikos darbininkų unijų įtakingas vadas, automobilų darbininkų unijos pirmininkas Walter Reuther, pereitą sekmadienį aiškino organizuotų darbininkų laikyseną šio rudens rinkimuose ir bendrai Amerikos politiniame gyvenime.

W. Reuther aiškino, kad jis esąs "priešingas darbininkų (ar darbo) partijai, nes tai yra priešinga pagrindinei politinei Amerikos struktūrai". Bet darbininkai negali remti nė vienos iš dviejų didžiųjų partijų ir rinkimuose turi pasirinkti iš kandidatų tuos, kurie geriausiai atstovauja darbininkų reikalus.

W. Reuther apgailestavo, kad republikonų partijai esą sunkų surasti kandidatų, kurie būtų verti remti rinkimuose, bet jis nurodė, kad jei, pavyzdžiui, kandidatu į prezidento vietą būtų aukščiausiojo teismo pirmininkas Earl Warren, daugelis darbininkų neabejojamai jam būtų prielankūs, nežiūrint, kad jis yra republikonas.

W. Reuther užginčijo viceprezidento Nixono tvirtinimą, kad prie republikonų valdžios darbininkų gyvenimas esąs pagerėjęs. Jis sakė, kad dar 7% visų darbininkų yra bedarbiai ir negalima sakyti, kad neturintis darbo darbininkas "gyvena geriau".

W. Reuther nurodė, kad republikonai išleido brošiūrą apie "unijų bosus" ir išvardija visokius unijų vadus, bet nei James Hoffa, nei Dave Beck visiškai neminimi, nes tie du unijų vadai, nors ir buvo įtarti visokiose šunybose, yra republikonai.

Darbininkų unijos pasirenka remtinus kandidatus pagal jų balsavimo rekordą kongrese ar valstijų seimuose.

Pasaulinėje spaudoje spėjama, kur dingio Vjačeslav Molotov, buvęs aukštas bosas Kremliuje. Jau 3 mėnesiai jo niekas nematė Laukinės Mongolijos sostinėje, kur jis buvo ambasadoriu, ir niekas jo nemato Maskvoje. Kai kas spėja, kad Molotovas išėjo į pensiją.

Sovietų armijos seržantas Anatolij Ponomarenko buvęs pabėgęs iš rusų armijos ir 70 dienų gyveno Anglijoje. Pereitą savaitę jis kur tai dingio ir rusai skelbia, kad jis "savo noru" grįžęs į Rusiją. Bet anglai sako, kad rusai jį pagavo ir išgabeno į Rusiją prievarta ir slapta.

Dvi Kinijos

Daug keliaujantis mūsų valstybės sekretorius šią savaitę vyksta į Formozą, aiškintis su kinų nacionalistais Amerikos politiką Tolimuose Rytuose.

Kas iš to aiškinimosi išeis, dabar galima tik spėlioti. Aišku tik tiek, kad kinų nacionalistai nedaug tegali Amerikos politiką paveikti, jie yra visiškai nuo Amerikos priklausomi ir turi sekti Amerikos politiką. Bet Amerika ir su silpnais sąjungininkais bando susitarti, kad nebūtų jokio įtarimo, kad ji savo sąjungininkams įsakinėja. Tuo tikslu valstybės sekretorius John Foster Dulles ir vyksta pas Čankaišę pasiaiškinti ir pasitarti.

Dabar yra dvi Kinijos. Viena 600 milijonų milžinas, komunistų diktatūros tvarkoma ir driliuojama, o kita 10 milijonų Kinija Formozos saloje, kuri laikosi dėka Amerikos paramos ir nori būti pavyzdžiu visai Kinijai, kaip galima žmoniškai gyventi be komunistų diktatūros ir savalės. Tarp tų dviejų Kinijų eina propagandos karas, kuris kartais pratrūksta ir kanuolių kalba.

Pranešimai iš Kinijos sako kad ten komunistai jau baigia suvartyti 120,000,000 valstiečių šeimų į didžiules "komunas", kurios tvarkomos kariškai. Milžiniškuose dvaruose valstiečiai paversti ne į dvarų darbininkus, kaip tai yra Sovietijos sovchozuose, bet į darbo milicininkus, kurie dirba pagal savo vyresniųjų komandą ir gali būti naudojami visokiems darbams, dargi toli nuo savo namų, jei tuos didžiulius dvarus dar galima vadinti namais. Jei seniau valstiečiai turėjo savo prisodinius sklypus, kaip Sovietijos kolchozų baudžiauninkai, tai Kinijoje ir toks "kapitalistinis išmisas" jau naikinamas ir valstiečiai pratinami gyventi komunose, užmiršti savo tradicinį gyvenimo būdą ir pasidaryti žemės ūkio proletarais, kuriuos dvarų savininkas - valstybė tvarko, kaip savo kariuomenę.

Kaip Rusijoje savo laiku, taip ir Kinijoje milijoninių valstiečių masių varymas į kolektyvinius ūkius, o dabar ir į "komunas" daromas tam, kad iš valstiečių prakaito galima būtų statyti galingą pramonę ir patempti atsilikusių kraštų "už ausų" pirmyn. Kinų komunistų užsimojimai yra labai dideli ir net Stalino patilietkos blankstancijos prieš kinų pasimojimus supramoninti savo kraštą. Toks senojo gyvenimo laužimas negali eiti be trynimosi ir kinų nacionalistai tikisi, kad jie dar turės progos įsikisti į komunistinės Kinijos vidaus suirutę...

Kinijos gyvenimo stebėtojai sako, kad nacionalistų viltys yra paremtos jų pačių sapnais, o ne Kinijos gyvenimo tikrove. Esą, kinų komunistai taip militarizavo savo diktatūrą, kad jokie valstiečių sukilimai yra neįmanomi ir Kinija ilgą laiką pateko į komunistų rankas. Taip manančių ir Amerikoje yra, tur būt, didelė dauguma. O jeigu taip, tai kinų nacionalistų viltis reikia palaidoti ir nelaukti permainingų Kinijoje, bet pasistengti, kad kinų nacionalistai galėtų išsilaikyti Formozoje, o Kinijoje pripažinti komunistų režimą ir su juo ieškoti takaus su gyvenimo. Tokiai pažūrai valstybės sekretorius John Foster Dulles nepritaria, jis mano, kad Kinijos komunistų režimas gali dar subyrėti, todėl jam kinų nacionalistų režimas Formozoje atrodo lyg ir užuomazga Kinijos valdžios, kuri ten kursis po komunistų pašalinimo.

Skirtingos pažūros į Kinijos komunistinio režimo pastovumą padeda suprasti ginčus, kurie vyksta čia Amerikoje dėl Tolimųjų Rytų politikos ir skirtumų tarp Amerikos ir jos kai kurių sąjungininkų dėl tos politikos.

Galima abejoti, ar mūsų valstybės sekretoriaus lankymasis Formozoje padės pašalinti skirtumus su sąjungininkais ir ginčus krašte dėl Tolimųjų Rytų politikos.

Apžvalga

POLITINĖ STRUKTŪRA IR RINKIMAI

Automobilių darbininkų vadas Walter Reuther aiškino Chicagoje, kaip jo vada unija ir visas darbininkų unijinis judėjimas žiūri į besiantinantčius rinkimus. Iš W. Reuther pasisakymo įdomiausias yra tvirtinimas, kad jis sakosi esąs priešingas "darbo partijos" kūrimui čia Amerikoje, nes tai būtų "priešinga pagrindinei politinei Amerikos struktūrai".

Kodėl Darbo Partijos sudarymas ir dalyvavimas politiniame krašto gyvenime būtų priešingas "politinei struktūrai" W. Reuther plačiau neaiškino. Gal ir nebūvo kas aiškinti, nes toks tvirtinimas vargu išlaiko kritiką. Daug teisingiau būtų

kalbėti, kad čia darbininkų ar darbo partijos idėja nepriėjo dėl ypatingų Amerikos sąlygų ir sąlygų laikinų, o ne kokių ten "pagrindinių".

Darbininkų politinis atstovavimas ir Amerikoje ilgą laiką buvo socialistų partijos rankose. Kai socialistų partija suskilo ir atsirado antiparlamentarinė komunistų partija, tada politinės atstovybės idėja su smuku ir kol kas nepajėgia prisikelti iš griuvėsių. Bet iš to neseka, kad politinė darbininkų atstovybė būtų čia neįmanoma.

Kadaise ir Anglijoje vyraavo dviejų partijų sistema. Darbininkai pasirinkdavo iš įvairių kandidatų mažiau kenksmingus ir už juos balsuodavo, iki pagaliau jie nutarė statyti savo kandidatus ir už juos balsuoti,

AMERIKOS SPAUDOS KONFERENCIJA

Washingtonė prasidėjo Amerikos spaudos konferencija, kurioje dalyvauja ir Argentinos Prezidentas Arturo Frondizi (sėdi dešinėje). Greta jo Alberto Gainza Paz, Argentinos laikraščio La Prensa leidėjas. Tą laikraštį diktatorius Peron iš jo buvo atėmęs, bet Peroną nuvertus jis vėl grąžintas Pazai. Užpakaly stovi keli konferencijos dalyviai, kurių viso labo yra per 600.

Posėdžiavo Vikas

V. KIMANTAS

Spalio mėnesio 11-12 dienomis New York'e, "Baltų" namuose posėdžiavo eilinė Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLIKO) sesija. Dviejų dienų darbuose dalyvavo visų Vlikų sudaranciu organizacijų delegacijos, kaikuriuos dar papildytos vadinamais antrininkais.

Sios Vliko sesijos darbas buvo skiriamas Vliko ir jo įstaigų "dienos" reikalus aptarti ir patvarkyti. Visoje ilgoje darbotvarkėje tebuvo du programinio pobūdžio punktai. Vieną jų "Lietuvos laisvinimo perspektyvos ryšium su tarptautinių įvykių raida" dėstė Vliko pilnaitis V. Sidzikauskas. Antrą "Santykiai su pavergtąja tauta" referavo K. Skirpa. Abudu šie pranešėjai kalbėjo apie vieną ir tą patį dalyką, — ką dabarties sąlygose, dabartinėje pasaulio konjunktūroje, gali ir turi daryti Vlikas Lietuvos laisvinimo reikalui. Dėl tų pranešimų vyko ir pačios gyvosios diskusijos.

Sveikinimai ir pranešimai

Sesija prasidėjo, kaip visuomet, sveikinimais. Jų nebuvo daug, bet buvo, atrodė, nuoširdūs. Sveikino gen. konsulas p. Budrys Lietuvai Vašingtone atstovaujančio p. Kajacko ir savo vardu. Sveikino New Yorko majoras p. Vagneris. Sveikino telegrama Amerikos Lietuvių Taryba ir dar keletas. Po to buvo išklausyti pranešimai apie tai, kas buvo padaryta per pastaruosius metus Vliko Prezidiumo, Vliko Vykdomojos Tarybos Europoje, Vliko komisijos bei lietuvių delegacijos Pavergtųjų Tautų Organizacijoje.

Visus pranešimus išklausę, Vliko nariai tarė savo žodį atlikties darbams įvertinti. Buvo pasisakyta, kad nežiūrint laisvųjų Vakarų atšalimo pavergtųjų tautų reikalui, nežiūrint dar kaikuriuos lietuvių emigracijoje grupės bandė kenkti Vliko darbai, o pati lietuvių bendruomenė vis daugiau susirūpinusi savais, negu Lietuvos laisvinimo reikalais, ir Vliko Prezidiumas, ir jo Vykdomoji Taryba, kad ir su mažais pinigais, yra padarę ką tik galėdami. Ir Prezidiumas, ir Vykdomoji

Taryba panaudojo visas ryškesnes progas, kad vėl ir vėl primintų Vakarų visuomenei bei vyriausybėms pavergtos Lietuvos reikalą. Be to, V. Taryba per radijo stotis Madride, Romoje ir Vatikane, per savo biuletenius lietuvių, vokiečių, italų ir anglų kalbomis (biuletenis anglų kalba leidžiamas New York'e) išvermingai ir pastoviai tiekė žinių iš vienos pusės Lietuvai, iš kitosios — laisviesiems Vakarams ir lietuvių emigracijai apie tai, kas daroma Lietuvos laisvinimo reikalui. Vliko pilnaitis tai veiklai be priekaišto pritarė.

Iš Vliko visų komisijų ypatingo pagirimo susilaukė "Vakarų komisija". Komisija pasiėmė uždavinio aiškinti Lietuvos sienas, lietuvių tautos gyventas ar ir gyvenamas teritorijas vakaruose, atseit buvusiuose Rytprūsiose. Ta darbšti komisija kropsčiai nustatė savo darbų planą, surinko apšiai literatūros ir kitokios medžiagos plane numatytiems darbams ruošti, surado visą eilę asmenų ir su jais sutarė, kad paruoštų mokslines studijas atskirais klausimais, ir jau yra pirmąjį savo darbą "Mažoji Lietuva" vardu išspausdinusi.

Antroji — "Rytų komisija", kurios uždavinys aiškinti Lietuvos sienas rytuose, buvo mažiau laiminga. Jai buvo prikišta, kad dirbanti lėtai ir iki šiol dar nieko konkretaus nepadarė. Nors ir ta komisija yra sudariusi savų darbų planą, susirasti bendradarbių jai mažiau sekėsi; tuo tarpu tėra ruošiamas vienas veiklas. Ne kuo galėjo pasigirti ir "Komisija Lietuvos ūkiui didinoti". Tos komisijos pirmtakūnė, "Planavimo komisija", buvo pasinešusi dar Lietuvoje per vokiečių okupaciją ir tremties metais Vokietijoje sudaryti planą, kaip turėtų būti atkurta išlaisvintos Lietuvos ūkis. Kai Lietuvos ūkis dabar tiek jau pasikeitė ir niekas nežino, kada Lietuva bus laisva, būtų bergždžias darbas planuoti jos ateitį. Tegaima dabartinis tarybinis Lietuvos ūkis tirti bei jį vertinti. Dėl to Vliko sesijoje kalbėjusieji siūlė kiek "pavargusiai" komisijai pagyventi savo veik-

lą ir stropiai sekti, kaip dabar vystosi okupuotos Lietuvos ūkis.

Dėl lietuvių delegacijos veiklos Pavergtųjų Tautų Organizacijoje vieningai buvo pasisakyta, kad ta organizacija, bendromis pastangomis gindama pavergtųjų reikalą, duoda dažnos progos kelti viešumon ir Lietuvos reikalą. Tad, pritardama ikišiolinei delegacijos veiklai, Vliko pilnaitis skatino ją sėkmingai ir darniai toliau dirbti.

Diskusijos Vliko tolimesnės veiklos klausimu

Daugiausia dėmesio Vliko pilnaitis sesija skyrė dvim, anksčiau minėtiems pranešimams — kas toliau darytina. Tų pranešimų iškeltais klausimais daugiausia buvo ir kalbėta. Iš p. Sidzikausko pranešimo apie tarptautinę padėtį teko daryti išvadą, kad Vakarų ir Rytų santykiai esmėje nepasikeitė. Maskva ir toliau nepraleidžia progų kur galėdama plėsti komunistinio bloko įtakos ribas, sukurtydama vis naujus konfliktus. Laisvieji Vakarai ir toliau tik bando atsispirti Sovietijos agresijai, vengdami karo, siekdami taikingo su Sovietais sugyvenimo ir atsimodami bent ką rimtesnio daryti pavergtųjų išlaisvinimui. Kas būtų paminėtina, tai kad ir už geležinės užtvaros bręsta "revizionizmas", kitaip tariant, kritika, kartu ir pasipriešinimas bolševizmo režimui ne tik satelituose, bet ir pačioje Sovietijoje. Kaip įvykiai toliau vystysis ir koks gali būti pavergtųjų išlaisvinimo kelias, — darosi spėjimų dalykas.

Vienas diskusijose vėliau kalbėjusiųjų kėlė mintį, kad mes iki šiol per daug vilčių dėjome Vakarams ir dešimtimi atsitikimų gavome Vakarais nusivilti. Kaip iš ligšiolinių patyrimų tenka spėti, Vakarai, save gindami, tik tuomet ryžtusi į didelį žygi, jei būtų komunistinio bloko ginklu pulti. Tačiau, esant tokiams apsiginklavimui, kaip dabar, sunku tikėtis, kad betkuri pusė skubėtų į visuotinojo karo baisenybes. Tad netenka laukti iš Vakarų lemiamos pagalbos. Tuo tarpu už geležinės užtvaros vyksta svarbių pasikeitimų. Kai bolševikinė diktatūra vis labiau tvirkina režimo politines ir ūkiui vadovaujančias viršūnes, "apacijoje", pradedant inteligentais ir jaunuomene, didėja nusivylimas režimu ir bręsta jam pasipriešinimas ne tik satelituose, bet ir pačioje Sovietijoje. Bręsta ne ūmai, bet bręsta, verdamas ir Nikitas eiti į nuolaidas. Tai bene pradžia bolševizmo evoliucijos (lėto pasikeitimo), ir jau parėjusių vykstancijų pasikeitimų kryptis yra siekimas vis didesnės laisvės, kaip ją nustato pilnutinė demokratijos pradai. Reikia manyti, kad Lietuvos jaunime tie pasikeitimai, skatinami tautinio jausmo, yra dar ryškesni. Tad reikia laikyti Lietuvos bylą gyvą Vakaruose, tačiau tiek pat svarbu sekti kas dedasi Lietuvoje, derinti savo veiklą su vykstančiais ten pasikeitimais ir galimai dėtis prie to, kad ryžtas išsilaivinti tėvynėje vis stiprėtų.

Per gyvas tuo klausimu diskusijas buvo keliama konkrečių minčių, kas būtų reikia daryti, tačiau

Kas savaitę

Kur dingo lakūnai?

Rugsėjo 2 d. 17 Amerikos lakūnų neapginkluotame oro pajėgų lėktuve nukrito Sovietų Armenijoje. Yra labai rimtų įtarimų, kad Sovietų karo lėktuvai beginklį Amerikos transporto lėktuvą nu-mušė žemyn, bet rusai tą ginčija.

Rusai tik pranešė, kad Amerikos lėktuvus nukrito Sovietų teritorijoje ir kad 6 lakūnai užsimušė. Tų žuvusių lakūnų kūnus rusai grąžino. Bet kas atsitiko su 11 kitų lakūnų? Ar jie gyvi? Jei gyvi, tai kur jie? Rusai jokių žinių apie tuos 11 lakūnų neduoda ir net sakosi nežina, kas su jais atsitiko. Žinoma, rusai žino, kas su lakūnais atsitiko, bet dėl kokių tai priežasčių nenori pasakyti. Kodėl nenori?

Į visus tokius klausimus Amerikos vyriausybė neturi atsakymo. Paskutinis rusų atsakymas į užklausimą yra piktas ir atrodo, kad rusai visai nenori apie tai kalbėti. Kada nors dingusių lakūnų paslaptis išsiaiškinti, bet kada? O šiuo tarpu lakūnų šeimos rūpinasi ir graužiasi ir niekaip negali suprasti rusų atsakymų paaiškinti, kas su jų artimaisiais atsitiko. Rusų tylėjimas būtų su-prantamas tik tame atsitikime, jei jie mūsų lakūnus būtų nužudę. Taip ar ne, kol kas atsakymo nėra.

Tarp arabų

Arabų tautų šeimoje vėl iškilo mažas nesusipratimas.

visų buvo sakoma, kad vyriausias veikloje dėmesis tenka skirti mūsų kraštui.

Lėšų klausimas

Išbaigdama svarstyti darbotvarkėje pastatytus klausimus, Vliko pilnaitis aptarė ir Tautos Fondo reikalus. Visas lėšas savo ir savo organų veiklai Vlikas gauna tik iš savos emigracijos. Kanados ir J.A.V. lietuviai yra patys svarbieji lėšų Tautos Fondui tiekėjai. Tačiau, kad ir kaip susispausdamas, Vlikas turi pagrindo nusiskųsti, kad lietuviškoji bendruomenė emigracijoje vis dažniau užmiršta remti Lietuvos laisvinimo reikalą ir dėl to darbas, pirmoje eilėje žinių tiekimas kraštui, tik dideliu vargu ir pasišventimu yra palaikomas. Šioje Vliko sesijoje buvo perrinkta Tautos Fondo vadovybė ir iš jos laukiama energingesnio lėšų telkimo.

Per dvi dienas Vliko pilnaitis stropiai padirbėjo. Dar kartą buvo prisimintas reikalas glaudžiai dirbti su savąja visuomene ir organizuoti didesnėse lietuvių kolonijose — tiek J.A.V., tiek ir kituose kraštuose — demokratinių organizacijų komitetus - klubus talkinti Vlikui jo darbe vietose. Kaip parodė kad ir Clevelando tokio komiteto veikla, ji stiprina Vliko bendradarbiavimą su lietuviškąja bendruomene, gaivina politinę jos pačios veiklą iš viso ir gali nemažai prisidėti ir prie veiklai reikalingų lėšų telkimo.

Susistiprindamas per suvažiavimą savo pasiryžime išverti, atrodo, dar ilgos kovos kelyje, Vlikas sesiją užbaigė, sugiedodamas tautos himną.

Tuniso prezidentas Bourgha nutraukė diplomatinius santykius su Egipto diktatoriumi Nasseriu ir paaiškino parlamentui, kad jis tą padaręs todėl, kad Nasseris remia Bourghos priešininkus ir net bandė per savo agentus Bourghą nužudyti!

Tokie šeimyniški santykiai tarp arabų nėra jokia naujiena. Nasseris kadaise pasakojo, kad Saudi Arabijos karalius skyręs kelis milijonus dolerių už jo, Nasserio, nužudymą, o Nasserio radijo jau seniai šaukė padorius arabus nudėti Irako ir Jordanijos karalius ir kitus išdavikus. Irako karalius neseniai buvo nužautas. o Jordanijos karalius dar drebą savo soste ir laukia, kada "broliška" Nasserio ranka ir jį nugalabys...

Tokie santykiai dabar yra ir tarp Nasserio ir Tuniso prezidento Bourghos. Nasseris yra stipresnis, bet Tuniso vadas nenori pasiduoti ir viešai įtaria Nasserį, kad jis dirba Maskvai, o ne arabų naudai.

De Gaulle laimi

Prancūzijos vadas gen. de Gaulle pereitą savaitę laimėjo dar vieną kovą. Jis įsiekė visiems armijos karininkas Alžyre nustoti politikuoti ir trauktis iš politinių organizacijų. Karininkai, gal ir nenoriai, bet įsakymo paklausė ir pasitraukė iš "viešojo saugumo komitetų", kurie buvo išdygę "gegužės 13" maišto pasekoje.

De šį nesiems politikieriams šitoks de Gaulle patvarkymas visai nepatiko ir jie bandė išsukti Alžyre generalinį streiką su demonstracijomis ir panašiais paramarginimais. Streikas turėjo tęstis 24 valandas, bet iš jo niekas neišėjo, o demonstracijos irgi niekas nematė. Net pačiame "saugumo komitete" nebeatsirado daugumos už streiką prieš vyriausybę.

Taip generolas "pastatė į vietą" įsipolitikavusius karininkus ir užtikrino Alžyro gyventojams, prancūzams ir magometonims, plačią laisvę vesti propagandą prieš parlamento rinkimus. Rinkimų kampanija išsijudina ir Alžyre.

Prancūzų demokratai yra patenkinti paskutiniu juo de Gaulle žygiu ir tą atvirai pripažįsta.

Iš Lebanono

Amerikos kariuomenė jau baigiama ištraukti iš Lebanono, kur ji buvo iškelta liepos mėnesį. Iki šio mėnesio galo visi Amerikos kariai bus ištraukti iš Lebanono.

Lebanone vyriausybė vėl persitvarkė ir esą vilties laukti, kad ten pilietinis karas, sukurstytas iš užsienių, šiuo tarpu nebeatsinaujina.

Anglai pradeda ištraukti savąją kariuomenę iš Jordanijos, bet kada visai ją ištrauks, dar nėra žinoma. Tas pareis nuo to, kiek saugi Jordanija jausis Nasserio pašonėje.

"Didelė" Viduriniųjų Rytų krizė išsivėdė. Aprimsta kiek ir Tolimųjų Rytų krizė. Bet iš to neseka, kad jau turėsime taiką ir sugyvenimą. Maskvos ar Pekino komunistai pasirūpins, kad ir vėl kur nors kiltų krizė.

J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASO

WORCESTERIO NAUJIENOS

Apie mūsų katalikiškas
iškilmes nerado net
vyskupo laikraštis

Spalio 5 d. lenkai minėjo jų atvykimo į šį kraštą 350 metų sukaktį. Vietos amerikiečių spauda tą įvykį plačiai aprašė, įdėjo dabartinių lenkų veikėjų nuotraukas.

Tą pačią dieną dvi lietuvių parapijos — šv. Kazimiero ir Vilniaus Aušros Vartų minėjo šv. Kazimiero 500 metų sukaktį. Buvo iškilminga eiseną gatvėmis nuo Vilniaus Aušros Vartų bažnyčios į šv. Kazimiero bažnyčią, buvo nešami užrašai "Šventas Kazimierai, išvaduo lietuvių iš komunistų vergijos", minėjime dalyvavo ir vyskupo atstovas.

Maniau, kad kitą dieną vietos laikraščiai ir šitas iškilmes plačiai aprašys. Deja, radau tik mažutę žinėlę. Sakau, protestantų laikraščiams nerūpi, kokius šventuosius katalikai prisimena, bet vyskupo leidžiamame "The Catholic Free Press" tikrai apie tai plačiai rašys. Ir ką manote? Ten nebuvo nė žodelio parašyta.

Vadinasi, vyskupui neįdomu, ką lietuviai katalikai garbina. Ar tai ne pasijuokimas? Gal tikrai vertiau palikti ramybėje tuos šventuosius ir minėti mūsų tautinio atgimimo veikėjus. Gal ir mūsų kunigai gruodžio mėn. paminės Vinco Kudirkos 100 metų sukaktį.

J. Puniškis

Graziai atsiliepė apie
L. Mickevičiūtę

Spalio 11 d. "Worcester Telegram" muzikos kritikas Raymond Morin labai gražiai atsiliepė apie Lilian Mickevičiūtę (Marnik) koncertą, kuris buvo Clark universitete. Jis pabrėžė, kad ji kiekvieną stebina savo balso turiningumu, jausmingumu, naturalumu. Jis suminė, kad ji dainavo 4 dainas lietuviškai ir nors jos žodžių klausytojai nesuprato, bet dainų perteikimas labai veikė publiką ir dainininkė buvo keliamas ovacijos.

Atleido 350 darbininkų

General Electric bendrovė iš The Clock & Timer skyriaus atleido 350 darbininkų. Jų tarpe yra nemažai lietuvių.

Susituokė

Spalio 11 d. inž. Antanas

A. Matulaitis susituokė su
graike.

Pagerbs J. Chenį

Lietuvių Piliečių Klubas spalio 26 d. pagerbs savo buvusį pirmininką John Chenį mokesčių įstaigos tarnautoją, kuris atsakomingsnėmis pareigoms iškeliamas į Springfield.

Pagerbimo komitetą sudaro: A. Savage (pirm.), B. Boris, A. Krušas, T. Mattus, V. Tankievich, A. Morkūnas, J. Pupka ir J. Šalavijus.

J. Krasinskas

J. Krasinskas ligoninėje

Mūsų bendradarbis Juozas Krasinskas vėl gavo eiti į ligoninę, kur, gydytojo žodžiais, jam teks pabūti porą savaičių.

Linkime mielam bendradarbiui J. Krasinskui ko greičiau pasveikti ir vėl mus informuoti apie Worcesterio lietuvių gyvenimą.

Redakcija

CHICAGO, ILL.

Didelė Zukauskų
dovana Balfui

Ursulė ir Juozas Zukauskai, gyvenantieji Palos Heights, Balfui paaukojo \$5,000. Ar tai nebus didžiausia atskiros asmens auką?

Šitos aukos pasiimti pas Zukauskus buvo nuvykusi visa komisija: Balfio centro sekretorė Nora Gugienė, vietos skyriaus valdybos nariai A. Banys, A. Gintneris, I. Petrauskas ir A. Gulbinskas.

Komisija turėjo nemažą darbo, kol tą auką priėmė. Mat, Zukauskai jai atnešė 30 svarų maišelį, kuriame buvo centinės monetos. Kol komisija juos suskaitė, trūko kelios valandos. Ji rado 4,982 centines monetas, šeimnininkai tuoj pridėjo 18 centų, kad būtų lygi suma, bet kitą dieną paaiškėjo, kad komisija apsiriko, nes banke, skaičiuojant tuos pinigų masinai, rasta 12 centų daugiau.

Zukauskai tuos pinigus taupė daugelį metų ir buvo skyrę Amerikos Raudonajam Kryžiui, bet pagaliau nutarė atiduoti Balfui, kuris rūpinasi lietuvių šelpimu.

Pajaukė "Draugę"

Marijonų vienuolių leidžiamas "Draugas" pranešė,

PATARTINA VISIEMS ĮSIGYTI
NAUJA VALGIŲ KNYGASu Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir
Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pus-triečio simto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausius valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvairius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta visokių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus. Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė", kur paduodama apie šimtą įvairių tautų mėgtamųjų valgių "Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapius. Ji parašyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina \$1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

BUVĘ PRIESAI — DABAR DRAUGAI

Viršuje kairėje Milwaukee Braves menedžeris sveikina Yankee menedžerį, paskutiniams laimėjus beisbolo čempiono vardą, 7-ą kartą Stengelį vadovaujant. Apačioje Yankee gaudytojas Yogi Berra apsikabinęs metėją Bob Tyley, o Andy Carey bėga prie jų sveikinti, kai Yankee Milwaukee stadione jie laimėjo lemiančias rungtynes.

kad jame padaryti nemažai na amerikonomis akis.

pakeitimai. Buvęs administratorius kun. Činikas siunčiamas į Milwaukee spaustuves darbų pasimokyti, buvęs moderatorius kun. Bagdonavičius skiriamas redaktoriu, o jo vieton kun. P. Garša. Marijonų spaudos administratorių skiriamas kun. A. Spurgis.

L. Simutis pasilieka vyriausiu redaktoriu. Daugumą piketininkų sudarė New Haveno jaunimas. Buvo iškviesta policija, kuriai "draugai" aiškino, kad piketininkuose vieni dipukai ir nėra nei vieno amerikono. Policijai už tai pasiteiravus, atsiliepė 3-ios kartos lietuvis J. Kisieličius šiais žodžiais: "Mano tėvai ir aš čia gimę, už tai esu natūralus Amerikos pilietis, o ką jūs jai?!"

Tai puikus jaunuolis, kuris visus lietuvių brolius vadina ir už lietuviškus idealus kovoja.

NEW HAVEN, CONN.

Piketavo bolševikišką filmą

Vietos Maskvos draugai panorėjo pamatyti filmą iš Lietuvos, kuriame šitų "draugų draugai" J. Paleckis, Sniečkus ir kiti mūli-

JAU IŠEJO NAUJA KNYGA
AMERIKOS ĮDOMYBĖSParašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti
Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelionę Aliaskon: Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabriškai Vakaruose: "Proletariato diktatūra"; Ispūdžiai iš Kalifornijos: Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes: Kaip lietuvis vyna daro; Amerikos dykumos: Mirties klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Park'as su verdanciais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Ispūdžiai iš Meksikos: Bulių kova; Pas momentus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus nesėka; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai: Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių. . . Ir daug, daug kitų įdomybių! Su gražiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

"KELEIVIO" SKAITYTOJAI!

Pirkit vaistus iš tikrai Amerikos valdžios
pripažintus vaistus

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Jei Jums reikia vaistų, kreipkitės į registruotą vaistinė-
ką Vytautą Skrinšką. "Ideal Pharmacy" savininką. Čia iš-
pildomi gydytojų receptai ir patarnaujama sveikatos reik-
lause. Kreipkitės iš toli ir iš arti.

Mes siūniame vaistus VISUR. Turime specialinių vaistų nuo diabeto, hipertenzijos, vaistų nuo aukšto kraujospūdžio, nuo reumatizmo, nuo širdies ir nervų ligų. Vaistai siunčiami VISUR. Rašykite mums visais sveikatos klausimais.

VYTAUTAS SKRINŠKA, B. S. Reg. Phm.
Ideal Pharmacy vaistinė savininkas
ir Notary Public

alus kovoją.

Puikiai reikšėsi ir seserys Mikalavičiūtės, skautas Sušinskas ir kiti.

Jei ne šie jaunuoliai, tai tas "draugų" piketavimas nebūtų įvykęs.

Pazymėtina, kad pirmadienio New Haveno spaudoje tai buvo aprašyta.

Ten pažymėta, kad jie leidimą filmoms rodyti išsi-
ėmė Amerikos Lietuvių Berdruomenės vardu.

Firmasis su piketininkais išsikolioti buvo atbėgęs bar-
tenderis Gutauskas.

Cypeliukas iš New Haveno

MIAMI, FLA.

Moterys spaudos talkoj

Lietuvių Moterų Klubas spalio 26 d. Lietuvių Klubo patalpose rengia banketą ir jo pelną skiria lietuvių laikraščiams, ju tarpe ir Keleivui, kurį Klubas taipgi turi išsirašęs.

Mūsų spaudos padėtis nėra lengva, jai reikalinga parama. O jos darbas juk labai svarbus.

Mūsų Moterų Klubas vykdo gerą sumanymą. Tikiu, kad Miami lietuviai jam pritaris ir jį jo banketą gausiai atsilankys.

K. B. Kraučius

Automobilių pradininkas Henry Ford neturėjo leidimo automobiliui vairuoti.

LIETUVIŲ
ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos talką nuo š. m. spalio 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodamos premijos. Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gaus: 1) Vinco Krėvės Raštus — pilną komplektą (komplektas sudaro 6 tomai, kurių trys tomai jau išleisti, o ketvirtasis spausdinamas; 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsakyks nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą.

O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki tu pat metų balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus išimokėtinai pagedaujamomis sąlygomis. Už vėliau išleisimus toms mokama normalia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, o visais visų lietuvių suinteresuotą pastangų, vaisių, dejų, tik laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklausys visiems tiems, kurie bet kuriuo būdu prie šio didelio darbo prisideda. Darbas kilnus, nes lietuvių tautos ir valstybės kančios ir vergijos metais, jis skiriamas jos garbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokyti ir praturinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti lietuvių kalbą ir lietuvių bei.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę priverstinėje emigracijoje, suinteresuoti jėgomis sugrąžinti toki milžinišką darbą padaryti?

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenumeruodamas L. E. esi tu suinteresuojęs dalininkas ir Tau, kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams, priklausys būsimųjų mūsų tautos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas. Laukiame atsiliepiant.

Lietuvių Enciklopedija
265 C St., So. Boston 27, Mass.
(Skelb.)

PENNSYLVANIJOS NAUJIENOS

PHILADELPHIA, PA.

Nevisos dienos būna švie-
sios ir nevisos tamsios

Daug kas iš Keleivio skaitytojų Filadelfijoje, o gal ir kitur, pasigenda Kipro Tautaus korespondencijų. Keleivą žmonių sutikau, kurie man asmeniškai pareiškė nusiskundimą: esą, gavę Keleivį pirmiausia atsiskleidžia tą puslapi, kuriame talpinašios Amerikos lietuvių gyvenimo žinios. Ir kiekviena kartą jie pasijunta apsiu-
vylę, nerasdami žinių iš mūsų kolonijos.

Turiu apgailestauti, kad mane buvo ištikusios įvairios nesėkmės. Tas nieko stebėtina. Kiekvieno žmogaus gyvenime būna šviesių ir tamsių dienų. Kiekvienas žmogus per gyvenimą keičia laudamas čia kopija i džiaugsmo ir laimės viršūnes, čia vėl leidžiasi į nusiminimo pakalnės. Vilties kelrodį atradęs, jis vėl atsitiesia.

Bet kai jauti skaitytojo įvertinimą ir dėkingumą, ir esi tikras, kad rašydamas atneši jam nors mažą džiaugsmo trupinėlį, tada užmiršti tuos savo rūpesčius pilkuosius, ir vėl nori mintimis pabendrauti su tuo nežinomu, malonių lietuviškos spaudos skaitytojų, kuris asmeniškai nepažindamas, o vistiek tavo rašytą žodi supranta ir įvertina. Tad galingas yra spausdin-
tas lietuviškasis žodis. Ir mieli, nuosirdūs tie Keleivio skaitytojai, kurie nematydami mano korespondencijų pasigedo manęs.

Pastebėjau, kad viesulo greičiu prabėga metai jau dar savo įtaką ir j mane. 1949 m. atvykęs į šį didįjį laisvės kraštą dar buvau kupinas energijos. Dirbdamas lietuvių maniau Pennsylvanijos kalnus nuversias, o asmeniniam patogumui ir gerbūviui naujas auksas kasyklas atrasiąs. Bet tai buvo tuščios svajonės, kurios iš galvos greitai išnyko pamindžiojus šio krašto didžiųjų miestų gatvių grindinių, beldžiantis į fabriky vartus ir ieškantis darbo. Aš atradau tokį patį gyvenimą kaip ir visur kitur esantį ant šios žemės rutulio, ant šios "asaru pakalnės". Aš atradau, kad ir "laimės šalyje" žmogus visas jėgas sutelkęs privalo kietai kovoti dėl savo išsilaikymo. Tik čia ne-

kam negresia Sibiro ištremimas, mirtis nuo žiauraus en-
kavedisto nagano. Čia žmogus nepersekiojamas už jo idėjinį nusistatymą. Bet visa kita priklauso nuo laimės, valios, ištvermės ir sveikatos.

Ak, teisingas buvo tas anglų mokslininkas Darvinas, pastebėjęs paslaptingą gamtos reiškinį: stiprieji išsilaiko, silpnieji žūna. Eilę metų ir aš buvau stiprus, bet man visuomet buvo gaila ir tų silpnųjų. Todėl labai bloga buvo mano savi-jauta, kai gyvenimo kovoje už savo būlį kartą pasiju-tau truputį pavargęs, svei-katoje nusilpęs. Aš pasiju-tau netikėtai esąs atsiradęs silpnųjų eilėse.

Bet... raminu save. Žinau, kad gyvenime viskas praeina: garbė, įgyti turtai, gyvenimo metai, sveikata. Žinau, kad vienodai gimsta karaliai ir didmiesčių valka-tos; vienodai miršta šventieji ir praeikiečiai. Mano nuovargis laikinas. Jis praeis ir aš vėl atsitiesiu. Atsitiesiu dirbti, gyventi, kovoti. Ma-sio gyvenimo kelrodįs teikia man šviesią viltį ir stiprybę, nes aš tikiu į lietuvių lietu-viui brolišką meilę — lietu-vių brolybę; aš tikiu į lie-tuvių tautos amžiną nema-rumą; aš tikiu į laisvos, ne-priklausomos, demokratinės Lietuvos prisikėlimą.

Ne, aš gyvas būdamas niekuomet nesiskirsiu su Ta-vim, mielas skaitytojaui! Aš suprantu Tave ir žinau, kad ir tavo dienos būna nevisos šviesios ir nevisos tamsios.

Kipras Tautkus

AURORA, ILL.

Lietuvė dėsto kolegijoje,
lietuvių gydytojas

Istorikė dr. Vanda Sruo-gienė pakviesta dėstyti rusų kalbą vietos kolegijoje.

Netoli Batavijos apsigy-veno dr. J. Byla, smegenų chirurgas. Tokio specialisto nebuvo šioje apylinkėje, to dėl labai malonu, kad šitą spragą užkūšo lietuvis specialistas.

Dr. Byla dar turi kabine-tą ir Chicagoje, bet ten vyksta tik šeštadieniais.

WASHINGTON, D. C.

Lietuviai Sovietų ambasadoj

Sovietų ambasadoj pradė-jo dirbti iš Lietuvos atvy-kęs Laurynas Kapočius.

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitys neatsikvėpdamas iki galo . . . kurios parduodamos visai žmoniškai kaina . . . kurios eina ir į Lietuvą ir ta pa-
čia kaina—tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

• SAULĖS ROSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 psl. Tik \$3.00

CIKAGOS SĖSELIAI—žiaurios tikrovės vaizdų knyga, ku-
rioje tikrojo, nuogijo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Ilustruota. 316 psl., kaina . . . \$3.00.

SIRDIES ROMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažįsi, kada mane skaitysi. 449 puslapiai, kaina \$4.00. Ilustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbų, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 662 puslapiai, kietai viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$6.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygų, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill

Iš Pavergtos Lietuvos

Išaugojo senovės statulas

P. Bugailiško ir kt. rūpesčiu Šiauliuose buvo įkurtas "Aušros" muzėjus, kuriame buvo sutelkta daug vertingų eksponatų. Karo metu beveik viskas buvo išvežta į saugesnes vietas ir paslėpta. Tuo būdu nuo ugnies buvo išgelbėta daug brangių senovės palaikų.

"Tiesa" liepos 16 d. rašo, kad Ona Poškienė pranešusi apie Lopatiškių sodyboje paslėptus muzėjaus eksponatus, bet ji nežinanti vietos. Muzėjaus darbuotojai su Pagelavoje stovyklaujančiais Šiaulių miesto mokyklų mokiniais minėtoje sodyboje suradę užkastas dvi marmuro statulas, nežinomų skulptorių sukurtas senovės meno pavyzdžius.

Įdėta ir tų statulų nuotrauka kartu su muzėjaus bendradarbiu Adolfu Nežabitausku, atnaujinančiu tas statulas.

Mažina kolūkių biurokratiją

Šakių rajono "Lenino kelių" kolūky saskaitininkų skaičius sumažintas iš 8 iki 3. Panaikinti kai kurie saskaitininkų ir pirmininko pavaduotojų etatai. Padaryta ir eilė kitų reformų, kuriomis siekiama pakelti kolūkių pelningumą.

Mokykloms trūksta patalpų

V. Ruzgas "Tarybinė mokyklų" rašo, kad "visos

Kauno miesto mokyklos dirba dviem pamainom, beveik pusėje vidurinių mokyklų trečia pamaina dirba darbo jaunimo mokyklos". Tai reiškia, kad mokykloms trūksta patalpų.

Liepia protestuoti

Rugsėjo vidury daugelyje stambesnių imonių komunistai sušaukė "masinius mitingus" protestui prieš Amerikos "imperialistinius žygius ties Formozą".

Darbininkai "vienbalsiai" priėmė Maskvos propagandos centro surengtas tuoklausimo rezoliucijas.

Savas lizdas traukia

Broliui, gyvenančiam Amerikoje, rašo iš Sibiro:

"Duodu žinoti, kad aš jau laisvas. Vaziuju į Lietuvą, savo gimtinę. Seniai laukiau tos laimingos dienos. Gal ir ten bus tie patys pyragai, bet vienoj vietoj visiems vis bus maloniau. Kaip bus taip. Nors obuolių pavalgysiu, nes čia jų ir kitų vaisių devynis metus nematėme.

"Kur gyvenasi, ką dirbsiu nežinau, bet kolkoze nemanau dirbti. Vis duonai ir druskai uždirbsiu, nors sveikata bloga. Kad ir apdriks kas vaikščiosiu, bet vis Lietuvoj ne tokie šalčiai, kaip čia — 60 laipsnių (amerikoniškų 76 žemiau nulio Red.) ir žiema ne tokia ilga, kaip čia 8 mėnesių."

Iš Lietuvos į Sibirą ir atgal

PASAKOJA ATVYKĘS IŠ LIETUVOS

"Eltos Informacijų" redakcijos atstovas turėjo progos kalbėtis su iš anapus "geležinės uždangos" atvykusiu lietuviu, kurio dalis pasakojimų čia spausdinama.

Gatvėse suguldyti partizanai

Nespėję Europos laukuose ruaidėti paskutiniai karo šūviai, o Lietuvos miestelių ir miestų gatvėse ir aikštėse jau gulėjo pirmieji lietuviški partizanų lavonai: vyrai ir moterys, išsukinėtom rankom ir kojom, išrengti, cirtuvais subadytais kūnais, jie gulėjo išniekinti purvinoje gatvėje.

Ir taip diena po dienos. Gatvėse lavonai, kalėjimai, pirkimai, visur ašaros, kraujas. Dienomis rusų ir vietinių išgamy būriai vaikšto po kaimus, provokuoja ir plėšia gyventojus — tai aro meto Lietuvos vaizdai. Kiek buvo tokių įvykių, kad kratos metu nieko pas gyventoją neradę, jie kur nors įkiša šovinių ar rankinių granatų, apie kuriuos tas gyventojas nieko nežino — ir tokiu būdu jį suima, kankina, o jei išlieka gyvas, išveža į Sibirą. Tačiau vis nauji vyrai stoji į kovą: gimnazistai, studentai, jaunimas, pilnas jėgų ir energijos, nepabijoję stoti į tą nemylimą kovą. Ėjo visi, kam lent kiek drąsos ir valios užteko: Darbininkai ir ūkininkai, seniai ir moterys.

Lietuviai kovojo ir užvo pasitikėdami Vakara

Kiekvienas galvojo: Juk kova netrūks ilgai, ateis Vakarai ir padės išsilaisvinti.

Taigi, lietuviai ėjo į kovą pasitikėdami Vakara ir žuvo, žuvo šimtais, tūkstančiais, žuvo trimėse ir Sibiro stovyklose, mirė iš bado, šalčio, mirė tardymo kalėjimuose, etapiniuose vagonuose vežami į Rusijos gilumą. Lietuviai partizanai dažnai beliko paskutinį šovinį pasilikti sau. Girdėjau, kad Maskva paleido žemės palydovą su šunim, gyvulių globos draugijos Vakaruose pakėlusios triukšmą, esą tai nežmoniška, tai šlykstu. O kas prisimins tuos lietuvius, kuriuos Maskvos budeliai nubaigė, be karsto užkasė miestų griuvėsiuose, ar sumetė į šulinius, masiniai palaidoję Sibiro tundrose nekaltus?

Stambiausieji trėmimai

Stambiausieji trėmimai vyko 1945 - 1946 metais. Ypač plačiu mastu trėmimai buvo vykdomi 1948 m. gegužės mėnesį, 1949 m. pavasarį ir 1951 m. rudenį. Vėliau bolševikai paėmė kitą metodą. Jie gaudydavo paskiras šeimas ar asmenis ir transportuodavo juos su kalininiais per persiuntimo kalėjimus į Sibirą. 1952 m. pabaigoje Vilniaus persiuntimo kalėjime laukė transporto į Sibirą apie 300 žmonių. Sunku buvo žiūrėti į tą vaizdą. Stai viena moteris su septyniais vaikais — kurių vyriausias 10 metų — sėdi kalėjimo kiemo viduryje ir laukia sunkvežimio. Aplink tą moterį švilpia vėjas, šalta, pusto ir kažkur nustaigia čekisto šuo. Net mums, praėjusiems tardymo "mokyklą" ir jau nemokantiems raudoti, pasirodė ašaros akyse, kai

vienas iš vaikų paklausė: "Mama, ar tuoj eisime namo? Kodėl tėvelis mus vienus paliko?" Nežino vaikas, kad tėvelis jau čekistų naugose, kad visa šeima bolševikų nevalioje... Oi Rusija, besotė, kiek ji sugėrė lietuviškų ašarų ir kraujo!

Sunku dabar atmintyje surasti nors vieną dieną, kurią būtų kas nors neįvykę. Kiekvieną dieną ateidavo vis nauja žinia ir vis bloga žinia. Marijampolėje nušovė gatvėje žmogų. Gižuose ties bažnyčia guli šešių partizanų lavonai. Pereitę naktį suėmė tą ir tą. Prie miesto rusai moterį išprievartavo ir t.t. Tai buvo kasdieninės tautijos anuometinėje Lietuvoje.

Lietuviškas pagrindis ir komunistinės provokacijos

Pagrindis buvo stiprus. Kaimuose čekistai drisdavo tik dienos metu pasirodyti ir tai ne visur, o naktimis taisydavo kulkosvaidečių lizdus miestui apsaugoti.

Labai gausi ir įvairi buvo lietuvių pagrindinė spauda: Laikraščiai, atsisaukimai, įvairios brošiūrėlės, karikatūros. Viskas buvo plačiai platinama ir Lietuvoje nėra to gyventojų, ypač kaime, kuris nebūtų skaitęs pagrindinės spaudos leidinių. Daug kas tą slapta spaudą gaudavo reguliariai.

Komunistai leisdavo ir savo provokacinę spaudą, kurios tikslas buvo išaiškinti pagrindinio grupes. Jie steigė ir provokacinius būrius ir stengdavosi kiek galima daugiau gyventojų prikalbėti į juos. Kai tikriejiems partizanams pavykdavo tokią grupę išaiškinti, saugumas pasiskubindavo užverbuotuosius suimti, nu-teisti ir išsiųsti į Sibirą. Juk Rusijai nuolat reikia vergų "komunizmo statybai".

Klaipėdoje buvo speciali grupė, kuri kalbindavo gyventojus, ypač jaunimą, bėgti į Švediją. Suradę reikiama skaičių, jie dar suvaidindavo tokią komediją: Laivas su "pabėgėliais" nakčia išplaukia į jūrą, ten juos "pastebi" saugumas, užpuola ir visus suima. Vargšai kiti net į prievartos darbų stovyklas nuvežti vis dar nežinojo, kad jie buvo provokacijos aukos.

Kartais čekistai eidavo per kaimus užsimaskavę partizanais ir stengdavosi provokuoti gyventojus. Teigiamai jiems rezultatų pasiekti neįmanoma, nes dauguma pažinojo savo vyrus. Užklupę partizanus kur nors bunkeryje ar pas gyventojus, čekistai elgdavosi tiesiog žvėriškai. Mušdavo ir kankindavo be jokio pasigalėjimo. 1949 m. netoli Marijampolės saugumiečiai sušaudė visą šeimą todėl, kad, pasinaudoję tos sodybos priedanga, pavyko čekistų persekiojamam partizanui pabėgti. Visai nesenai viename Lietuvos mieste, buvusio saugumo kieme, darbininkai, kasdami duobę, vos per vieną kastuvą nuėmė žemę rado lavonus vyrų, moterų. Rado moteriškų plaukų, drabužių liekanų, apavų. Bolševikiniai saugumiečiai prigrasino tyti ir niekam apie tai nepasakoti. O kiek tokių nežinomų kapų Lietuvoje! Simtai. O kiek Sibire tokių vietų! Reikia pastebėti, kad tokiuose kiemuose ne tik partizanai užkasti, bet ir daug tarmųjų, kurie kankinimų neišlaidavo.

Taip prasidėjo mano kelias į Sibirą

Vieną gražią dieną "geras draugas" nuvedė mane į slapta saugumo būstinę. Vos atidarsę duris pamaciau pistoletą vamzdį ir kažkas susuko: "Rankas aukšty!" Taip prasidėjo mano kelias į Sibirą.

Sprogdino paminklus, tyčiojo iš mūsų praecities

1950 metais bolševikai Kaune, prie karo muzėjaus, spausrodino laisvės paminklą ir Nežinomo kareivio kapą, pašalino medinius kryžius prie muzėjaus. Nuėmė kryžius nuo Trijų kryžių kalno Vilniuje, Kristaus statulą nuo Katedros. Susprogdino Nepriklausomybės paminklą Birzuose. Panaikino įrašą memorialinėje lentoje Maironiu bažnyčioje Kaune prie Aleksoto kalno. Komunistai per kiekvienas Vėlines išdrasko lietuvių karių kapų papuošimus. Tokių ir panašių reiškių daug.

Vienas kalbininkas ruošė žodyną. Pas jį apsilanko saugumietis ir reikalauja autoriaus teisėmis pasidalinti pusiau, t. y. žodyną išleisti kalbininko ir saugumiečio vardais (na ir honorais pasidalinti). Kalbininkas tai padaryti atsisakė ir neilgai trukus jis atsidūrė Sibire.

Išsigalvodavo saugumiečiai ir kitokių išdaigų. Patiko jiems kuri nors moteris, pasiūlydavo jai mesti savo vyrą ir gyventi su rusu. O kai šioji atkakliai nesutinka, sudaro vyrui dirbtiną bylą ir išsiunčia jį į Sibirą. Bet rusai apsigalvodavo, net ir tokiomis apstovomis lietuvis nesutikdavo gyventi su saugumiečiu.

Kaip tyčiojamosi iš praecities, matytis iš tokio atsitikimo: Mokytoją nubaude už tai, kad jis mokykloje turėjo pasikabinęs Vytauto Didžiojo paveikslą.

Kaip saugumiečiai i kolchozus varė

Be abejo daug kam teko girdėti apie "masinį aiškinamąjį darbą" Lietuvoje ryšium su bolševikų pastangomis suvaryti ūkininkus į kolchozus. Kai ūkininkai savo noru nenorėjo stoti į kolchozus, kompartija ir sovietinė valdžia pradėjo "masinį aiškinimą". Saugumiečiai, keili agitatorių lydimi, atvyksta į kaimą, susaukia gyventojus į mokyklą ir priiminėja "laisvanoriškus" pasisąžadėjimus stoti į kolchozą.

Visų pirma skaito paskaitą, apie tarybinės sistemos pranašumą prieš "kapitalistinę", apie didžiosios komunistų partijos, "visų pergalių įkvėpėjos ir organizatorės rūpinimosi liaudies gerove", o jau po to išsuka kiekvieną asmeniškai ir ragina įstoti į kolchozą. Vargu ar leista jau kam nors pareikšti abejones, jei tu pat metu aplink mokyklą vaikščioja ginkluoti saugumiečiai.

Nuo nepasirašymo iki Sibiro kelias netolimas.

Išrengtųjų į Sibirą turta paprastai konfiskuodavo, o ūkininko triobesius, jei juose kas nors neapgyvendinamas, pamažu sugriaudavo ir medžiagą panaudodavo kuriai... Net ir iš Sibiro grįžęs toks žmogus neberas savo gimtinės namelių.

Taip prasidėjo mano kelias į Sibirą

Vieną gražią dieną "geras draugas" nuvedė mane į slapta saugumo būstinę. Vos atidarsę duris pamaciau pistoletą vamzdį ir kažkas susuko: "Rankas aukšty!" Taip prasidėjo mano kelias į Sibirą.

Suimtąjį pirmiausia "apdirba" operatyvinis skyrius. Palaužo rankas ir šonkaulius. Laužo rankų pirštus, pirštus spaudžia tarp durų,

muša per sprandą ir galvą (kiti nuo to apanka, apkursta). Muša ant nuogų pečių uždėję šlapią maišą. Duoda pavalgyti sūrių silkių, o po to neduoda vandens atsigeri. Lašina ant galvos šaltą vandenį, laša po lašo. Kai kada ir kojų padus padegina.

Būdavo atsitikimų, kad tardytojas išprievartauja suimtą mergaitę ar moterį. Kad kankinamųjų klyksmai nebūtų girdimi gatvėje, saugumiečiai pilnu garsu įjungdavo radijo aparatą.

Tardymai

Tardymai paprastai vykdavo nakties metu, o miegoti dieną negalima. Kėdė, ant kurios tardomasis pasodintas tardytojo kambaryje, pritvirtinta prie grindų, kad negalėtų jį paėmęs praskelti galvą "geradariui".

Operatyvinis skyrius stengiasi kiek galima daugiau žinių išgauti. Priemonės jiems nesvarbu. Sustatę pirmąjį protokolą, perduodavo prokuratūrai, kuri deda rezoliuciją: suimti. Tada suimtas perduodamas tardymo skyriui. Tardymą veda vienas tardytojas ir vertėjas, jei jis reikalingas. Protokolai rašomi tik rusų kalba. Ne vienas nemokančiam rusų kalbos tai turėjo nelemų pasekų. Tardytojas prirašo ką tik nori, vertėjas išverčia kitaip, žmogus pasirašo — ir spąstai paruošti. Be to, tardytojas yra suinteresuotas asmeniškai, kad kiekvienas jam į rankas patekęs būtų nuteistas. Už kiekvieną bylos suėmimą jis gauna 300 rublių.

Labai dažnai tardytojas tardymo metu ant stalo padeda pistoletą taip, kad tardomasis galėtų jį lengvai pasiekti. Aišku, pistoletas neužtaisytas. Tuo tarpu tardytojas turi prie savęs užtaisytą pistoletą, ir vargas kantrybės netekusiam kaliniui, jei jis norėtų pasinaudoti padėtu pistoletu. Jį nušaus vietoje.

Užbaigus tardymą, byla perduodama kariniam tribunolui. Kaliniui perskaitomas kaltinamasis aktas. Žmogų nenorom nukrato šurpas, sužinojus, kas jis "iš tiesų" yra. Ko tik ten neprirašyta: "tėvynės išdavikas", "buržuazinis nacionalistas", ar bent jau rėmėjas, "kontrevoliucionierius", siekias "buržuazinės Lietuvos atstatymą".

Per visą tardymo laikotarpį kalins taip nusilpsta, kad pasidaro panašus į lavoną. Kitą neša ir nestuvasis tardyti. Kai kurie prazildavo per naktį, arba išprotėdavo. Maistas labai silpnas. Ryte juoda kava, kuri tik kavos vardą turi. 15 gramų cukraus ir 500 gramų duonos visai dienai. Pietums ir vakarienei po 500 gramų sriubos. Jei suimtas "gerai elgiasi", galėjo protarpiais dar iš namų gauti mažus kiekius maisto, jei buvo kas atsiūncias ar atnešas.

(Bus daugiau)

Vaikų vargu rūpinasi motina, jaunuolio vargu domisi jaunuolis, bet senio vargu niekas nesi-domi. Iš visų vargų šis yra sunkiausias.

V. Hugo

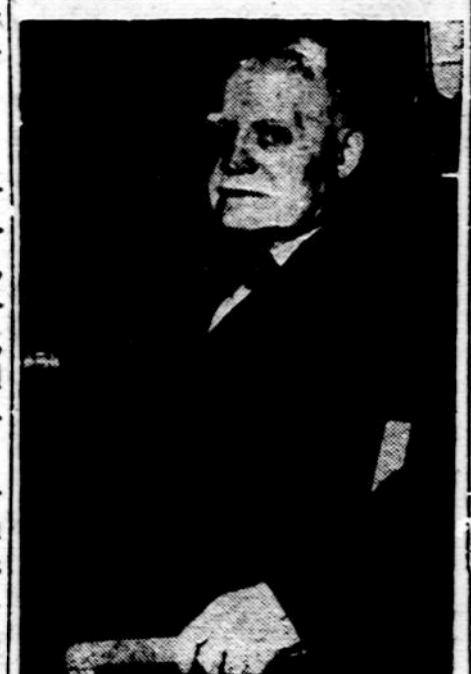
Kantrybė karti, bet jos vaisiai yra saldūs.

Visokiomis progomis geriausia dovana yra "Keleivis". Išrašyk jį savo draugui, pažįtamui

Nepailstantis kovotojas

Dr. Pijaus Grigaičio 75 metų sukakties proga

Spalio 16 d. dr. Pijui Grigaičiui, Naujųjų vyriausiam redaktoriui, Amerikos Lietuvių Tarybos centro sekretoriui, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų S-gos centro komiteto nariui, žyriam visuomenininkui, sukako 75 metai.

Žmogaus gyvenime tai reikalinga. Dr. P. Grigaitis jos sulaukė dar kupinas jėgų, stovėdamas mūsų žutbūtinės kovos prieky, pačiame karščiausioje jos bare. Jis jaunatvišku uždegimu tebekovoja už mūsų krašto laisvę, už demokratinius socialinius pagrindais jos ir viso pasaulio sutvarkymą.

Tą kovą dr. P. Grigaitis pradėjo dar gimnazijos suole ir ją tęsia per visą savo ilgą gyvenimą. Savo kovos ginklu jis anksčiau pasirinko laikraštį, kurio galybė visų pripažinta. Didysis karvedys Napoleonas yra pasakęs, kad vienas laikraštis, turis daug skaitytojų, reiskia daugiau, negu du korpusai kareivių. T. Jefferson, Amerikos nepriklausomybės paskelbimo dokumento autorius, sako, kad jis labiau norėtų gyventi krašte, kuris neturi vyriausybės, bet turi laikraštį, negu krašte, kuris turi vyriausybę, o neturi laikraštį. O Ispanijos rašytojas, mokslininkas, valstybininkas E. Casteral apie laikraštinius taip rašo:

"Be jūsų labiausiai pažymėję žmonės būtų nežinomi, didžiausio pagerbimo verti dalykai būtų kaip varpai, skambą tuštumoje. Jūs žadinate prispaustyti viltį. Jūs plunksnos tai kaip elektros laidai, kurie jungia visus planetos kraštus. Jūs idėjos tai kaip oro atomai, kuriais alsuoja mūsų sielos, tai nuolatinė pasaulio atmosfera. Reikia suprasti visos šios tarnybos kilumą, kad būtų galima ją vykdyti su reikiama didingumu ir majestoniškumu. Tai viena iš kilniausių protaujančio žmogaus pareigų".

Bet tą ginklą reikia mokėti tikamai vartoti. Dr. P. Grigaitis yra vienas nedau-

gelio mūsų laikraštinių, kuris sugeba meistriškai plunksną valdyti. Tokios aiškos, aštrios, taiklios plunksnos, kaip dr. P. G., reta rasti. Jis ja jau netrukus 50 metų plaka visus mūsų tautos ir žmonijos priešus, plaka taip, kad jie neturi ką jam iš esmės atsakyti: tik plūstasi, jei kuris dar gali, o išmintingiesiems susičiaupia.

Dr. P. Grigaitis turi ne tik gerą plunksną, bet ir enciklopedinę galvą. Kuriuo klausimu jis berašytų, jo rašiniai visuomet kupini faktų, nuoseklių išvadų, parasyti ugningai, aiškiai, idomi, todėl ir veiksmingi.

Dr. P. Grigaitis taip pat didelis aukašburnis, žavintis kalbėtojas. Jis yra apvažiavęs visą Ameriką kalbas sakdamas ir dabar įvairiomis progomis jas sako ir visur yra laukiamas. Savo kalbomis jis yra daug prisidėjęs prie lietuvių ir socialinės, demokratinės minties šiam krašte palaikymo.

Dr. P. Grigaitis, kaip Alto sekretorius, neša didžiausią tos mums taip svarbios įstaigos našą. Nemažiau kitų jos narių reikšmės, bet nėra abejonės, kad dr. P. G. ten jau netrukus 20 metų yra svarbiausias asmuo. Jis parengia visus svarbiausius raštus, jis Washingtono ir kitur yra Alto nuomonės reiškejas, jis yra svarbiausias Alto gairių smėigėjas. Tas matyti ir iš Alto priešų elgesio, nes jie visą savo didžiąją artileriją taiko dr. P. Grigaičiui, tuo gerai žinodami, kad su juo susidoroje, labai pakenks ir Altui.

Veiklus dr. P. G. ir įvairiose kitose organizacijose. Jis L.S.S. centro komiteto narys. Kas geriau pažįsta S.L.A. veiklą, tas žino, kad ir toji didžiausioji lietuvių organizacija, nors dr. P. G. tėra švietimo komisijos nariu, vaidina žymų vaidmenį.

Žodžiu aš tenoriu pabrėžti faktą, kad dr. P. Grigaitis Amerikos lietuvių gyvenime nėra paprasta asmenybė. Jis yra priešakinis asmuo, pažangiosios visuomenės gairių žymėtojas. Ir, žinoma, ne man trumpose savaitraščio skiltyse į išamiai apibūdinti. Jo darbai yra geriausi liudininkai. Jų nematyti ir teigiamai neįvertinti tegali tik aklas.

Linkiu dr. P. Grigaičiui dar ilgus metus nepailsti sunkioj kovoj. Tokių kaip jis mes mažai turime, o šiandien narsių, užgrūdėtų ir nepailstančių kovotojų reikia daugiau negu bet kada.

Zemaitis

LAIKAS JAU UZSISAKYTI

KELEIVIO KALENDORIŲ 1959 metams

Jau ruošiamas spaudai "Keleivio" kalendorius 1959 metams. Kalendoriuje bus apie 100 puslapių visokių pasiskaitymų, eilių, informacijų, naudingų patarimų, juokų, straipsnių įvairiais klausimais ir plati kalendorinė dalis.

Kviečiame užsisakyti mūsų kalendorių iš anksto. Kaip tik jis bus atspausdintas, t. y. išsiųsime visiems užsisakiusiems.

Nors viskas brangsta, bet "Keleivio" kalendorius kainu vis ta pati, tik 50 centų. Prašom jį užsisakyti. Užsakymus ir pinigus prašom siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway
So. Boston 27, Mass.

Pasikalbėjimas Maikio su Tevu

—Hello, Maiki, kur tu dingai? Aš jau maniau, kad tu išlekei į mēnulį!

—Gera diena, tėve, ką geru pasakysi?

—Tu man, vaike, pasakyk, juk tu, o ne aš, vaikštai į šulę ir skaitai gazietas.

—O ką tėvas nori žinoti?

—Nugi apie tą lėkimą į mēnulį. Mes, Maiki, turėjome šesios smerties susaidės mūlingą ir sprendėm susaidės likvidacijos klausimą. Besisporijant paėmė žodį mūsų sekretorius ir pradėjo kalbėti apie tai, kad amerikoniai išlekė į mēnulį, sako, didelis vežimas pakilo iš Floridos ir lėkia, kaip ponas Tvardauskas, tiesiai į mēnulį. Mitinge dėl to kilo tiktas sumisimas. Vieni pradėjo šaukti, kad sekretorius sukreizavojo, o kiti sako, kad jam duotas žodis ir nevalia trukdyti jam kalbėti, tegu, sako, plepa, ką nori, ba šioje kontrėje turim žodžio laisvę. Per tą ermiderį, vaike, gerai net neisigirdau, kaip tie amerikoniai lėkė į mēnulį ir kas paskui atsitiko. Klausiau mano frento Zacirkos, ale ir jis ne ką tepasakė, ba dar nebuvo angelų peiperių išslabizavojęs.

—Tėvas girdėjai skambinant, bet nežinai kur?

—O tu, Maiki, žinai?

—Aš žinau tiek, kiek skaičiau laikraščiuose. Apie tai visi laikasčiai plačiai rašė ir tėvas, jei netingėtum laikraščius skaityti, galėtum ir pats žinoti.

—Nebūk toks fanabernas, vaike, jei žinai, tai ir sakyk, o jei nežinai, tai šėryai prisipažink ir aš tave paliksiu pakajuje.

—Aš žinau tiek, tėve, kad spalio 11 d. 4 val. 32 minutės iš ryto Amerikos mokslininkai paleido Floridoje raketą į mēnulį. Raketa su visokiais instrumentais nuklėkė apie 80,000 mylių ir, nepasiekusi mēnulio, pradėjo kristi žemyn. Spalio 12 d. apie pusiaunaktį ar gal spalio 13 d. pačioje pradžioje raketa nusileido kaž kur Pietų Pacifike ir sudegė. Raketa buvo pailga ir svėrė virš 80 svarų. Ji pradėjo lėkė po 23 tūkstančius mylių per valandą, bet paskui pradėjo eiti lėtin ir pagaliau, iškilusi 79,212 my-

lių, visai pavargo ir pradėjo kristi žemyn. Tokie yra faktai apie tą skridimą į mēnulį. Raketoje žmonių nebuvo, bet raketos instrumentai atidengė daug paslapčių apie erdvę ir jau kitą kartą mokslininkai bus geriau pasiruošę leisti raketą į mēnulį, o kada nors ir žmonės galės skristi į mēnulį.

—Tai ir viskas, Maiki?

—Ne, ne viskas, tėve. Mokslininkai leido raketą ir laukė, kad ji pasiektų mēnulį, galės nuklėkti 220,000 mylių iki mēnulio, bet jie raketą paleido truputi perstačiai, todėl ji neišvystė tokio greičio, kokio reikėjo ir tik trečdali kelio iki mēnulio tepadarė. Kitą kartą bus pasiųsta raketą paleisti gulsčiau, kad ji ne taip staigiai ir kad žemės traukimas jai ne taip trukdytų lėkti į mēnulį.

—Jes, vaike, tu čia nupasakojai nešlėktai, ale tu man išvirozyk, kokių galų tie mokslininkai nori lėkti į mēnulį? Ar ten neužtenka vieno pono Tvardausko?

—O kas tas Tvardauskas yra, tėve?

—Tu to nežinai, Maiki?

—Ne.

—Well, vaike, senais čėsais žmonės pasakodavo, kad buvo toks unoravas ponas Tvardauskas, ką norėjo būti už visus mandresnis, už visus bagotesnis, už visus stipresnis. Tai, ve, tas ponas pardavė velniui savo didelę ir velnias jam davė dūšę macią, o kada atėjo čėsas mirė ir į peklą keliauti, ponas Tvardauskas išsigando. Jis ir šiaip ir taip kraipėsi, raitėsi, ale velnias jį pačiu po už kalnieriaus ir pradėjo nešti staciai į peklą. Tada ponui Tvardauskui visos blusos apmirė iš baimės ir kada velnias, juo nešinas, lėkė pro mēnulį, ponas Tvardauskas užtraukė giesmę "Žemaičių žemė šventa". Tada velnias persigando ir paleido Tvardauską, o Tvardauskas užsikabino už mēnulio ir dabar dar ten kabob. Yes, vaike, jo padabizn galima ir dabar mēnulyje matyti.

—Čia neblogo pasaka, tėve.

—Okei, vaike, dabar mu-

gali vieną kitą apšvietė, tai galime sau keliauti.

Kaip popiežiai būdavo renkami

S. MICHELSONAS

Romos katalikų bažnyčia mums tvirtina, kad jos tie- sos yra amžinos ir popiežiai neklaidingi. Taigi pažiūrėkim istorijon, ar iš tikrųjų taip yra. Kai dabar Pijus XII-tasis mirė ir bus renkamas jo vietininkas, tai bus įdomu pamatyti, kaip atrodė popiežių rinkimai praeity.

Istorija mums sako, kad iš pradžių kandidatus popiežių rinkimams skirdavo dvasiškai ir pasaulietiški didikai. Tikinčiųjų minia tokius kandidatus užgirdavo, tik ne balsavimu, o riksmu, vadinamąja aklamacija. Pasaulietiški didžiūnai dažnai statydavo kandidatus savo artimus draugus ir gimines, kad ir ne dvasiškius. Iš tokių kandidatų kunigai rinkdavo popiežių. Rinkimus prižiūrėdavo vyskupai, kurie kartu būdavo ir teisėjai, nusprendę kas išrinktas.

Rinkimuose eidavo tokia pikta kova, kad dažnai prie eidavo prie kruvinų riaušių. Taip buvo 251 metais renkant Kornelijų; 366 metais renkant Damazą; 418 metais renkant Bonifaciją; 498 metais renkant Simaką (Symachus); 530 metais renkant Bonifaciją II-rąjį, ir kitais rinkimais. (Žiūr. Enc. Britanica).

Kad apsisaugotų nuo panašių įvykių, pradėta prašyti civilinės valdžios pagalbos. Todėl kai tarp dviejų kandidatų (Bonifacio ir Eulalijaus) kilo ginčas dėl klausimo, kuris judviejų buvo teisingai išrinktas, tai šitą jų vaidą turėjo išspręsti imperatorius Honorius, pasiskaidamas už Bonifaciją.

Po to buvo padaryta taisyklė, kad kilus panašioms ginčams, rinkimai turi būti daromi iš naujo. Ši taisyklė, tačiau, nebuvo praktikuojama, nes pabijota, kad darant naujus rinkimus galėtų kilti dar aštresnių susikirtimų. Prasidėjo ilgai laikotarpiai be jokio popiežiaus (interregnum).

Devintojo šimtmečio pabaigoje Romoje tarp bažnytinų frakcijų prasidėjo aštrūs kivičiai dėl popiežiaus Formozo (Formosus), kuris buvo kaltinamas neteisėtai atsisakęs į šventąjį sostą. Pasipiktinimas pasiekė tokio laipsnio, kad jau po jo mirties jo lavonas buvo išimtas iš kapo ir viešai išniekintas.

Betvarkė ir sumišimai tęsėsi iki XI-tojo šimtmečio vidurio. Per šitą laikotarpį popiežiai jau nebuvo renkami; juos sodindavo į sostą karaliaujančios vyskupų ir baronų klikos: viena klika įkeldavo savo favoritą soston, o priešinga klika jį "nuo sosto nuversdavo kaip išdavinę ir įmesdavo kalėjimui, arba nunuodydavo". (Enc. Britanica).

1033 metais popiežium buvo pastatytas 12-kos metų amžiaus berniokas, nes taip norėjo įtakingas jo tėvas. Šitas vaikėžas buvo pavadintas Benediktu IV-tuoju ir savo elgesiu pridarė tokių skandalų, kad Romos didikai jį išvyjo ir jo vietininku pastatė Silvestrą III-čiąjį. Bet Silvestras išbuvo šventame soste vos kelias savaites ir žmonės suklė prieš jį audrą. Tada išvytasai Benediktas pardavė savo "teisę" į sostą savam

krikštotėvui Gratianui, ir tas atsisėdė į sostą kaip Grigalius VI. Tokiu būdu susidarė 3 popiežiai, kurie pradėjo pešius už sostą. Kadangi kiekvienas jų turėjo savo šalininkų ir priešų, tai neišvengiamai į tas peštynes įsitraukė ko ne visi Romos gyventojai. Nuolatos įvykdavo muštynės ir užmušimai.

Negalėdamas šitos suirutės pakęsti, Romos imperatorius tuos besipešančius popiežius pasiuntė kur pipirai auga, o sostan pasodino Bambergo vyskupą, kuris pasirinko Klemenso II-rojo vardą.

Kai Klemenso mirė, dvasiškai jo vietininko jau nerinko, bet kreipėsi į Romos imperatorių, kad šis paskirtų naują popiežių. Jis paskyrė savo giminaitį.

Po to vėl buvo atnaujinti popiežiaus rinkimai, tačiau išrinktąjį turėjo užgirti imperatorius. Suprantama, jis galėjo išrinktojo ir neužgirti. Tokiam atsitikime reikėtų rinkti kitą.

Vėliau šita imperatoriaus teisė buvo žymiai susiaurinta, ir nuo Grigaliaus III-čiojo jau nei vienas išrinktas popiežius neprasė, kad imperatorius jį pripažintų.

Dar vėliau iš popiežiaus rinkimų buvo išbrauktas ir žemesnysis dvasiškių luomas. Atmetimas ir tikinčiųjų minių pritarimas. Vieninteliais teisėtais popiežiaus rinkikais liko tik kardinolai.

Popiežius Aleksandras III padarė taisyklę, kad kardinolų kolegija išrenka popiežių trim savo balsų ketvirtadaliais. Jisai tikėjosi, kad ši taisyklė apsaugos rinkimus nuo "anti-popiežių", t. y. nuo priešingų popiežių, kurių praityje dažnai atsidarė iš naujo. Ši taisyklė, tačiau, nebuvo praktikuojama, nes pabijota, kad darant naujus rinkimus galėtų kilti dar aštresnių susikirtimų. Prasidėjo ilgai laikotarpiai be jokio popiežiaus (interregnum).

Tačiau pavydo ir intrigų neišvengta, nes iš prigimties žmogus yra ir pavydus, ir mažiau ar daugiau klastingas.

Popiežiui mirus, kardinolų kolegija buvo (ir dabar yra) aukščiausias bažnyčios autoritetas, kurio niekas negali pamokyti. Todėl, kai reikėdavo rinkti naują popiežių, kardinolai ilgai ginčydavosi, intriguodavo, o Roma vis neturėdavo popiežiaus. Pavyzdžiui, mirus 1268 metais Klemenso IV-tajam, kardinolų kolegija ginčijosi dėl to, ar jis negalėjo popiežiaus išrinkti. Tuomet jį buvo uždaryta vyskupijos rūmuose, visos durys ir langai užblokuoti, kad nei vienas negalėtų išeiti, iki visi jie nesusitars. Bet nieko negelbėjo ir tas. Tuomet žmonės nuklė rūmų stogą ir vietoj keptų karvelių, kardinolams davė tik vandens ir duonos. Kardinolai tada susitarė ir išrinko Grigalių X-tąjį. Interregnum (laikotarpis be popiežiaus) tęsėsi 2 metus 9 mėnesius ir 2 dienas.

Pasimokęs iš tokios betvarkės, Grigalius išleido įstatymą, pavadintą Ubi periculum (Kur yra pavojus), kurio turinys buvo maždaug toks: Popiežiui mirus, būvę prie jo kardinolai turi laukti kitų savo kolegų 10 dienų: tuomet jie susirenka į vieną popiežiaus rūmų ir už-

sidaro konklavoj; nei vienas jų neprivalo turėti daugiau patarnautojų, kaip vienas, o ligos atsitikime du; konklavoj jie privalo gyventi visi kartu, nevalia net atskirų celių turėti; nevalia turėti jokio susisiekiimo su išore; maistas jiems pristatomas per saugojamą langą; po trijų dienų maistas bus tik iš vieno valgio, o po penkių dienų — tik vanduo ir duona, su truputi vyno. Už konklavos laikotarpį kardinolai negauna jokio atlyginimo. Išrinkti popiežių, tai visas jų darbas.

Šitokių suvaržymu norėta priversti kardinolus išrinkti popiežių be ilgų ginčų.

Kai įvyko didis Romos katalikų bažnyčios skilimas, konklavos buvo laikomos įvairiose vietose už Romos ribų, ir Grigaliaus X-tojo įstatymas buvo kitų popiežių kelis kartus keičiamas. Vis dėlto konklava yra praktikuojama iki mūsų dienų: popiežiaus rinkimai vyksta aklinais uždarytose ir nuo pašalinės įtakos atskirtose patalpose.

Bet nežiūrint visų priemonių rinkimams nuo pašalinės įtakos apsaugoti, vis dėlto korupcija randa kelių konklavoj uždarytus kardinolus pasiekti ir, kartais, paveikti juos.

Prancūzų raytojas Alexandre Dumas labai plačiai rašo, kaip intrigomis ir pirkimais buvo išrinktas popiežium Roderigo Borgia, kuris su savo auklėtine Rosa Vanozza buvo sugyvenęs jau penketą vaikų. Istorijoj jis yra žinomas kaip Aleksandras VI. Jo viešpatavimas pasižymėjo tokiais skandalais, kad baugu apie tai net rašyti; ir vistiek skaitytojai nenorėtų tam tikėti.

Šiandien tokių nedorybių Vatikanė jau negirdėti. Šiandien dienomis mirė Pijus XII yra paskyręs 24 naujus kardinolus (dabar jų yra 55), tačiau niekas negali pasakyti, kad jis būtų tai daręs nedorais sumetimais, kaip tai darydavo Aleksandras VI-tasis, kuris pardavinėdavo kardinolų kepurę po 20,000 dukatų, o paskui tuos kardinolus nunuodydavo ir jų vietas pardavinėdavo kitiems.

Dėl revoliucijų ir progreso pakilo žmonių apšvieta ir žymiai pakitėjo visas pasaulis. Neišvengiamu būdu turėjo kisti ir "amžinos" tiesos, ir "neklaidingi" popiežiai, ir jų rinkimų tvarka. Pasaulio nieko nėra amžino, tik permainingos dinamos.

POPIEŽIŲ NEKLADINGUMAS

Popiežius (lotyniskai papa) yra vardas, kuriuo pirmaisiais krikščionybės amžiais vadindavosi visi įvairių šalių vyskupai. Romos vyskupas - popiežius ilgai nebuvo laikomas vyresniu už kitus vyskopus. Jis buvo lygus tarp lygių. Dėl vyresniškumo jam reikėjo sunkiai kovoti su kitais vyskups, kol jis jam buvo pripažintas.

Nuo penktojo šimtmečio popiežių bevardinamas tik vienas Romos vyskupas. Tik 1878 m. liepos 18 d. visuotinis bažnytinis Vatikanas susirinkimas paskelbė negincijamą tiesą (dogmą), kad popiežius tikybės ir doros klausimais yra neklaidingas. Tai buvo didelis popiežiaus laimėjimas, nes iki to laiko kiti vyskupai jam to nenorėjo pripažinti.

PATYS IŠSINUOMAVO MOKYKLĄ

Clinton, Tenn., susprogdinus bendrą baltųjų ir juodųjų mokyklą, studentai surado Oak Ridge mieste laisvą patalpą, kuria naudojami atomo energijos komisiai, ir dabar joje mokinasi. Viršuje studentai prie savo naujos mokyklos laikinų patalpų, apačioj juodųjų būrys eina į tą mokyklą.

Saulės jėgainės

Natick'e, Mass., valstybėje, rugsėjo 30 d. pradėjo veikti nauja jėgainė. Ten yra viena mūsų armijos tyrimo ir tiekimo būstinė, kurioj daromi įvairūs tyrinėjimai. Mokslininkai sumanė iširti saulės spindulių pajėgumą ir jų pritaikymą gamyboje. Kaip jau žinoma, kada nors — gal už šimto metų, o gal dar greičiau — išsės mūsų žemėje esančios aliejaus žemės; baigsimės išrausti akmeninės anglies klodus — kas tada?

Reikia ieškoti naujų jėgų šaltinių. O vienas tokių šaltinių yra mūsų saulė. —Ką? — sakysite. — Kokios čia jėgos duos mūsų saulė... Biblija juk sako: ponas Dievas davė saulę tam, kad žemei pašviestų, kad matytume kur eiti — tai viskas. Tikrai čia nėra viskas. Štai menkas pavyzdys. Jei kuris jūsų turite tokį daiktą, kurį mes pratę vadinti "spaktyva", per kurį žiūrint matom padidintas raides, saulėtą dieną išbandykite sekamą triuką: nustatykite "spaktyvą" taip, kad saulės spinduliai susikoncentruotų į vieną taską — popierių ar audinį. Tuoj pamatysite, kad popierius ar audinys pradegs!

Ką tai rodo? Tą, kad mūsų saulė yra milžiniškas ugnies rutulys. Jos šilumą mes jaučiame būdami virš 93 milijonų mylių atstume. Nuo čia ir pradėsimės apie Naticke pastatytą armijos jėgainę. Aikštėje, turinčioje 40 pėdų pločio ir 125 pėdų ilgio, yra įrengti 355 veidrodžiai, kiekvienas dviejų ketvirtinių pėdų. Jie gaudo saulės spindulius ir juos siunčia į koncentratorių, turintį 180 lenktų veidrodžių. Pastarieji įrengti taip, kad saulės spindulius gali sukongcentruoti į keturių colių taską. Šitai sukongcentruoti spinduliai gali sudaryt nepaprastai didelį karštį — nuo 5,000 iki 8,000 laipsnių Fahrenheito. Tai netoli to karščio, kuris yra saulės paviršiuje (saulės viduryje karštis yra daug stipresnis). Naticko jėgainės spinduliai buvo paleisti į ketvirtadaliolio colio storio plieno plokštę. Per kelias sekundes plokštė

je išdegė skylė. Galite įsivaizduoti, koks turi būt tas saulės spindulių karštis, jei per kelias akimirkas jis įveikia tokį kietą metalą, kaip plienas.

Saulės spindulių jėgą norima panaudoti elektros gamybai. Ją taip pat norima panaudoti tarpplanetiniam susisiekimui, skraidymui erdvėje. Tos jėgos pagalba norima surasti (arba gaminti) toks metalas, kuris būtų atsparus dideliui karščiui. Juk girdėjote, kad iš raketų leidimo stoties (Canaveral) Floridoje buvo paleista raketa "pioneer", kuri padarė apie trečdali savo kelionės (virš 79,000 mylių) į mēnulį. Mēnulio ji nepasiekė, krito atgal ant žemės. Pasiekusi mūsų žemės atmosferą raketa sudegė, o jos likučiai (jei tokių dar buvo) paniro Ramiojo vandenyno bangose.

Dėlto, kad mūsų žemė turi storą oro klodą, tik labai retas meteoras gali pasiekti jos paviršį. Visi mažesnieji meteorai sudega ore.

Dar didesnė saulės spindulių jėgainė yra statoma New Mexico valstybėje. Naticko jėgainės įrengimas kainavo 275,000 dolerių, o New Mexico jėgainė kainuosianti net 8 milijonus dolerių. Visa tai betgi yra tik pradiniai bandymai. Ir Naticko ir Alamogordo (New Mexico) jėgainės teks gerokai patobulinti, kol bus galima pigiai ir užtikrintai naudotis ta energija, kurią mus aprūpina saulė. Mūsų protėviai nežinojo tų jėgų šaltinių, kuriais šiandien mes naudojames. Šiandien begant mūsų ainiai suras dar geresnių — žmonių progresuoja. O kur yra progresas — pažanga, ten seka gerovė, laimingesnis gyvenimas.

S. S.

Niekas negali ir neturi teisės įsakyti ar jėga versti žmogų taip ar kitaip tikėti.

M. Liuteris

Pakalbinkime draugus ir kaimynus užsisakyti "Kelevis". Kaina metams \$4.

MOTERŲ SKYRIUS

Bus daugiau stipendijų

Milioni Amerikos jauni-
mo lanko aukštąsias mokyk-
las, bet gerai išsimokslinusių
žmonių vis ne tik nėra per-
daug, bet kai kurie srity-
se jų yra net šiandien trū-
kumas. O tie, kurie planuoja
krašto ateities gyvenimą, nu-
mato, kad po nedaugelio me-
tų bus įvairių sričių aukštųjų
mokyklų baigusiuju trūku-
mas, jei šiandien kolegijas
ir universitetus lankančių
skaičius nepadidės.

Daugumas mokyklų čia
yra privatinės rankos, mo-
kymas jose yra gana bran-
gus. Pigesnis jis yra valsty-
bės mokyklose, bet šių tėra
nedaug ir tik maža dalis
studentų tegali į jas patekti.
Tačiau ir jose mokantis
reikia gana nemažų lėšų.

Dėl to ne visi norintieji
ir gabūs jaunuoliai gali auk-
štąsias mokyklas lankyti ir
jas baigti. Yra ir dabar sti-
pendijų, bet jų nepakanka.
Valdžia tuo susirūpino ir
neseniai yra išleistas įstaty-
mas studentams remti ir tam
reikalui paskirti pinigų.
Tuo tarpu ta suma nėra di-
delė, bet tai tik pradžia. Ta
suma neabejotinai bus pa-
didinta.

Manome, kad pravartu ir
Keleivio skaitytojams su to
įstatymo pagrindiniais dės-
niais susipažinti, nes jų tar-
pe yra tokių, kurių vaikai lan-
ko ar nori lankyti aukštąsias
mokyklas, o lėšų tam reika-
lui trūksta. Ir jie galės mė-
ginti pasinaudoti.

Parama duodama kolegi-

jas ar universitetus, žodžiu,
aukštąsias mokyklas lankan-
tiems kaip paskola, per me-
tus ne daugiau kaip \$1,000
ir ne daugiau kaip \$5,000
visam laikui.

Studentas turi įrodyti, kad
jis neturi pakankamai lėšų
mokintis ir turi būti pažan-
gus moksle. Pirma, turėtų
duodama tiems studentams,
kurie geriausiai mokosi, pa-
siria mokytojo profesiją,
parodė pasižymėjimą ma-
tematikoje, inžinerijoje ar
ba sėkmingai kalbų mokėjime.

Norintieji paskolą gauti,
prašymą paduoda mokyklai,
kuriai lanko arba į kurią y-
ra padavęs prašymą ir jau
priimtas.

Galvės stipendiją, studen-
tas pasirašo tam tikrą raštą,
kuriuo pasižada gautąją pi-
nigų sumą gražinti per 10
metų mokyklą baigęs. Už
paskolą skaitoma palūkanų
3% nuo mokyklos baigimo
dienos. Specialinių paleng-
vinimų gauna tie, kurie pa-
sirinkę mokytojo profesiją.

Žinias apie šį įstatymą su-
teikė adv. Z. Shallnienė.

29 METŲ SENELE

Vakaru Vokietijoje spalio
12 d. 29 metų amžiaus Ger-
trud Schmid tapo senele, nes
jos dukterė pagimdė dukterį.

Gertrud ištekėjo būdama
15 metų, o jos dukterė susi-
laukė kūdikio būdama 14
metų, po 3 mėnesių baigusi
mokyklą. Sakoma, kad tai
jauniausia senele Europoje.

SU "BERZINE KOSE"
AR BE JOS?

Daug kas pradeda labai
sielotis dėl šis didėjančių
jaunimo išdykavimų ir nusi-
kaltimų. Priešasčių tiems
negerumams surandama į-
vairių. Viena jų esanti ir ta,
kad tėvai vaikams duoda
perdaug laisvės, vaikui lei-
džia viską daryti.

Svarstė tą klausimą ir jau-
nų motinų konferencija Wa-
shingtone, kurios dalyvių
amžiaus vidurkis buvo 32
metai.

Jos pasisakė už griežtes-
nę vaikų priežiūrą. Jų nuo-
mone, vaikai returėtų tėvų
vardais vadinti, nes jie ne
tas pats, kas jų draugai ar
draugės.

Negerai tėvai daro, kai
vaikams iš mažens už viso-
kius patarnavimus užmoka.
Vaikus reikia mokinti atlikti
tokius ar kitokius patar-
navimus be jokio atlyginimo
ir tuo būdu juose skiepyti
pasiaukojimą kitiems.

Atkreipė tos motinos dė-
mesį ir į padėtį mokyklose.
Jos mano, kad ir ten turėtų
būti daugiau drausmės.

Man atrodo, kad tų moti-
nų mintys yra geros. Prie
"berzinės kosės" auklėjimo
būdo šiandien nebegrįšime,
bet ir su visiškai laisve vai-
kams toli nenuvažiuosime.
O tokia, rodos, buvo tų mo-
tinų pagrindinė mintis.

Is tikrųjų vaikas juk yra
nelyginant minkštas molis.
Jei jo tinkamai neformuosi,
tai išorinės sąlygos jį visai
išstipins. Žinoma, negalima
nė to molio taip malti, kad
iš jo nieko nebeliktų. Nega-
lima nė su vaiku taip elgti-
tis, kad jo įgimtųjų gabu-
mai būtų stelbiami, bet ne-
galima taipgi ir leisti jam
viską daryti ir iš to laukti,
kad jo įgimtųjų palinkimai
ir gabumai geriau išsivystys.

Daugelis mūsų savo vaikus
esamė užauginusios ir tas
klausimas nebėra tiek opus,
bet daugelis dar juos au-
giname, o pirmųjų vaikų tu-
ri vaikų, ir joms tenka tuo
klausimu su kitais kalbėtis,
todėl visoms reikia turėti sa-
vo nuomonę ir reikšti ją
kiekviena proga, veikti kitus
norima kryptimi.

Taigi, ir šiose skiltyse ga-
lėtume tą klausimą plačiau
panagrinėti.

Motina

PRIDENKIME BRĄSKES

Paruošdami žiemai brąs-
kes, neturėtume pamiršti jų
pridengti (mulch). Tas rei-
kalinga įvairiais sumeti-
mais.

Visų pirma jos bus apsau-
gotos nuo žiemos šalčių, ku-
rie gali sužeisti karūną, o
taipgi nuo temperatūros kai-
talojimosi žiemos metu, dėl-
ko susigadina šaknys. Lai-
kant ligiau pridengtas pra-
vasarį jos netaip greitai pra-
dės augti ir bus apsaugotos
nuo ankstyvų šalnų.

Pridengimas palengvės dar
ir kitu atveju: Jis sulaukys
dregmę uogų augimo metu
ir, be to, uogos bus švarios.

Geriausia priemonė prid-
engimui yra šiaudai. Pelų
nevertoti, nes jie gali auga-
lus užtroškinti. Nevartoti ir
tokių medžiagų, kuriose bū-
tų sėklų ar kokių nors pik-
tažiolių. Nelabai tinka ir la-
pai, nes juos lengvai vėjas
nupučia.

Aktoriai yra vieninteliai pa-
sauli garbingi vaidinimais.

W. Hazlitt

Veidas ir kaktą yra atvirai
žmogaus sielos vartai.

ASTUONIŲ DEIMČIŲ SVARŲ KODIKIS

Švi sesutės iš Huntington, W. Va. Viena (kairėje) 3
metų, antra (kėdėje sėdi) tik 27 mėnesių, ir jau sveria
85 svarus. Ji gimė normalaus svorio, bet vėliau pra-
dėjo kas mėnuo priaugti po 6 svarus. Tėvai tikisi,
kad Filadelfijos glandų specialistai galės sulaukyti jų
dukters neišpasakytą augimą.

PRIEŠAI

Kas mano Tėviskės laukų
Aukšinių vasarų
Žirgais išminda?

Kas mano sesė už plaukų,
Motušeį ašarojant,
Kraujais aptvindė?

Kas mano tėvą ant šakos
Baisiu paliko
Veidu?

Kas visą kraštą Lietuvos
Juodais vergais
Apleido?

Prakeiktas būk!
Mirtis tavęs telaukia
Zemėj mūsų.

Jau man vis viena juk:
Ar aš apginsiu ją,
Ar žisiu.

A. Rūkas

MŪSŲ PADEKA

Šiuomi norime viešai pa-
reikšti mūsų padėką Mrs.
M. F. Vester, Clevelande,
Ohio, už malonų mūsų pri-
ėmimą ir vašingumą. Besi-
važinėdami po Ohio valsti-
ją užsukome aplankyti mū-
sų kaiminkos ir buvome ne-
paprastai sujaudinti jos meil-
liu pasitikimu. Kelias die-
nas viešėjome pas ją ir tą
laiką visada prisiminsime
su dideliu malonumu.

Mrs. M. F. Vester yra rū-
pestinga šeimininkė, jau iš-
augino gražią šeimą, dabar
kuris laikas našlauja. Mūsų
širdingiausias ačiū jai.

Jonas ir Barbora Kalase
Anchorage, Alaska

ATOSTOGOS SENIAU
IR DABAI

Kad darbininkas yra rei-
kalingas atostogų, kurių me-
tu jis galėtų pasilsėti, nau-
jų jėgų tolimesniam darbu
sukaupti, nėra reikalo aiš-
kinti. O vis dėlto labai ne-
seni laikai, kada ir Ameri-
koj darbo žmogus jų netu-
rėjo.

AFL-CIO ekonomistų ži-
niomis 1940 metais tik 25%
unių organizuotų darbinin-
kų tegaudavo atostogų, šian-
dien jau 92% sutarčių jas
numato, o pramonėje ne-
99%, taigi, beveik visi gau-
na mokamas atostogas.

Šiandien ne tik daugiau
darbininkų gali naudotis a-
tostogomis, bet ir tos atosto-
gos yra ilgesnės.

TIRIA RADIOAKTYVUMO VEIKIMĄ

Massachusetts technologijos institute dr. Robley D.
Evans rodo, kai tiriamas radioaktyvų medžiagų vei-
kimas žmogui.

LIUDAS DOVYDENAS

ŠEŠTADIENIO VAKARAS

(Iš knygos "Naktys Karališkuose", išleistos Terros
leidyklos).

(Tėsinys)

Ant karaliaus pilies balkono buvo išneštas sostas,
ant auksu ir deimantais papuoštos pagalvės padėtas nau-
jo karaliaus raštas, kurį žili ir praplikę karaliaus istori-
kai pavadino Keturių Punktu stebuklu.

Iškeltos vėliavos šnarėjo po giedru aukštu dangum,
nuo karališko balkono lijo aukso gėlių lietus, kai ant
osto su aukso karūna ant savo mažutės paršo galvos
pasirodė paršiukas Degliukas ir iškėlė savo mažą kojytę
kaip ženklą idant visi nutiltų. Ir visi nutilo. Visi tarnai,
ministeriai ir maršalai gyrė naujojo karaliaus deglį apda-
rą, ir visi kalbėjo, kad tokios gražios širmonėlių manti-
jos dar nematė jokia karaliuja.

Tada prabilo paršiukas Degliukas, prabilo kaip mo-
kėjo ir galėjo—paršiukas tris kartus sukiuksėjo. Ir tai
buvo gana sostui ir ministeriams, ir markyzams, ir tar-
nams, to užteko ir vienam karaliaus juokdariusi, kuris su-
riko visa savo plačią gerkle: "Tegyvuoja karalius!"

Ir muzikantai ėmė groti maršus.

Bet nuo juokdario šauksmo pabudo paršiukas De-
gliukas ir jis pamatė aplink save kanapių mišką... Da-
bar jis suprato, gulis mielam poilsui kanapėse ant jo pa-
ties sušildytos žemės, o visa tai būta tik sapno.

Ir tas sapnas išsiskleidė kaip dūmai vėjuje.

Bet paršiukas Degliukas nenusiminė, nes dėl tokio
sapno verta keliauti šimtai mylių, nors tu esi tik parši-
kas degliukas.

—Gana, jūs melagiai, rytoj reikia pasilsėti, nes dar
laukia darbas,—tarė dėdė ir pakyla prie savo vežimų.

—Taigi, kai aš užlipau ant druskos kalno Kepkeze,
tai aš toks sūrus pasidariau, kad ir dabar niekad druskos
nevelgau, nes mano ir užkulniai sūrus,—baigė pasakoti
Jokūbas, ir mes visi einam miegoti, nes jau aušros balz-
gana prie Lakštanos pritildė savo giesmę.

Jaunimas dar nebaigė šokių Širmišelio kampe, bet
armonika prtilo, ir dideli, maži ragai-guli ana žolės, tar-
si pavargę nuo storo ir plono ūbavimo.

Mane palydi Mikutis ligi mūsų būdos ir mudu suta-
riam rytoj po pietų eiti paparcio žiedo. Eiti ir eiti, kol
žiedas užkris už apavo ar mes jį pamatysime.

Dar ilgai girdžiū jaunimo šūkavimus, juokų ir lak-
stingalos giesmę, kuri birte byra į Lakštanos juodus van-
denis ir plaukia kažinkur labai toli, toli, kur retkarčiais
matau žvaigždę nukrintant, ten arti Grigo Ratų.

Pastaba. Daugiau nebebus. Kas nori visą knygą
"Naktys Karališkuose" perskaityti, tas gali ją įsigyti
už \$2.00.

Darbo departamento su-
rinktomis žiniomis 1937 me-
tais nebuvo nė vienos sutar-
ties, kurioje būtų buvę nu-
matyta 3 savaitių apmoka-
mų atostogų. Labai retai kas
teturėjo teisę gauti ilgesnių
kaip 2 savaites atostogų ir
1940 m., o 1952 m. jau a-
pie pusę kolektyvinių sutar-
čių tokias atostogas numa-
tė, gi šiandien apie 84%.

1957 m. duomenimis 20%
sutarčių numato dviejų sa-
vaitių apmokamas atosto-
gas po 1 metų darbo, 40%
—po 2 m. ar mažiau ir 60%
—po 3 metų ar mažiau.

Jei nebūtų darbininkų or-
ganizacijų—darbo unių,
darbininkai neturėtų ir to-
kių atostogų. O jei visos u-
nijos būtų tinkamai vado-
vaujamoms, tai jos dar dau-
giaus savo narius iškovotų.

KALAKUTIENĄ SVEIKA
VALGYTI

Sveikatos žinovai šiandien
sako, kad daugumas žmo-
nių, kurie serga kraujo šir-
dies takų sutrikimu, krauju-
je turi perdaug cholesterolio
medžiagos.

Cholesterolis yra riebi me-
džiaga, jei jos kraujuje at-
siranda perdaug, ji žmogui
sudaro daug nemalonumų.
Ta medžiaga, susimaišiusi
su kitais riebalais, sulaukia
proteinų išskaldymą, susitel-
kia ant vidurinių kraujo in-
du sienelių, lyg rūdis ant
geležinių vamzdžių, sukietina
kraujo indus, juos susiauri-
na ir tuo sutrukdė kraujo
apytaką.

Cholesterolio netruksta
mėsosje. Tyrinėjamai parodė,
kad kalakutienos riebalai y-
ra panašūs į augalų rieba-
lus ir kad juose mažiausia
tėra cholesterolio.

Todėl Massachusetts uni-
versiteto paukščių skyriaus
mokslininko J. Robert Smyth
žodžiais, kalakutienu yra
sveikiausia valgyti.

TRIUKSMAS
DĖL KELNIŲ

Už geležinės uždangos la-
bai bijoma Vakarų įtakos.
Ten valdžia norėtų, kad vi-
si bolševikiškai dainuotų,
šoktų, grotų ir tt. Bet ypač
jaunimas viską iš Vakarų
gaudom, nors nevisuomet vien-
tik kas gera.

Štai ir Čekoslovakijoje
jau spaudoje svarstoma mo-
terų kelnų klausimas. Vien-
na darbininkė, kuri dėvėjo
siauras kelnas, buvo išpra-
šyta iš valdinės užkandinės.
Spaudoje ji skundžiasi, kam
valdinės krautuvės pardavi-
nėja tokias kelnas, jei jas
draudžiama nešioti. Tą patį
sako ir vyrai, kurie nori ne-
šioti kepuraites, primenan-
čias amerikiečių karių dė-
vėtas, nes ir jas parduoda
vietos krautuvės...

Moterys į kongresą

Vis daugiau ir daugiau
moterų pradeda rūpintis pa-
tekti į senatą ar atstovų rū-
mus. Šių rinkimų sąrašuose
turėsime net 38 kandidatas.
Pirmoji moteris į atstovų
rūmus buvo išrinkta 1916
m., o į senatą 1922 m.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LIETUVA BUDO. Stepono Kairio
labai vaizdingai ir idomiškai parašyti
atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi
iš miego, geriausia dovana kiek-
viena proga, gražiais kietais kny-
geliais, iliustrata, 416 puslapių, di-
delio formato. Kaina \$5.50

DIEVŲ MISKAS. Balio Sruogos ne-
užmirštamas aprašymas, ką jis ir
jo nelaimės draugai iškentėjo 483
koncentracijos stovyklose. 483
puslapiai. Kaina \$5.00

MISKAIS ATEINA RUDUO. Ma-
riaus Katiliškio romanas. Ištiesa
aukštųjų kaimo tipų galerija.
514 pusl., kieti viršai. Kaina \$5.00

NEMUNO SŪNCS. Andriaus Valu-
cko romanas iš 1935 metų Su-
valkijos ūkininkų sukilimo prieš
Smetonos diktatūrą. Pirmo dalis
280 pusl. Kaina \$3.00

NEMUNO SŪNCS. Andriaus Valu-
cko romanas antroji dalis, 426 pu-
slapiai. Kaina \$4.00

ALTORIŲ SESELY. V. Putino-My-
kaločio romanas trijosios dalyse.
Autorius, pats buvęs kunigas, ap-
rašo, kaip kunigas Vasaris išsila-
dėjo kunigystės dėl moterystės. Vi-
sos trys dalyse įėjus į vieną kny-
gą, kieti viršai, 631 puslapis. Kai-
na \$6.00

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo
meninių formų plėtojimosi pagrinda-
dai, Paulius Galaunė, didelė kny-
ga su daugybe paveikslų, gerame
popieriuje. Kaina \$8.50

VALGIŲ GAMINIMAS, parabolė ke-
turių namų ūkio agronomės: E.
Draustienės, O. Rudaitienės, E.
Starkienės ir A. Šlietienės. Didelio
formato, su daug paveikslų. Kieti
apdarai. Kaina \$7.50

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ 20-
DYNAS, apie 20,000 žodžių, 388 pu-
slapiai, redagavo V. Baravykas,
piguasius ir naujoviškiausias žo-
dynas, kieti viršai. Kaina \$4.00

ŠIAURUOJŲ TAKELIŲ. K. B.
Kriaučiūno atsiminimai iš Lietu-
vos ir iš Amerikos gyvenimo. 178
pusl., idomi knyga. Kaina \$2.00

LENGVAS BODAS ISMOKTI ANG-
LISKAI. Geriausias vadovėlis pra-
dintiems angliskai mokytis; duoda
šaltinius, angliskus pasakojimus.
Kaina \$1.00

SUZADĖTINĖ. J. Titinio 15 įvairių
trumpų pasakojimų, 180 puslapių.
Kaina \$2.00

BARABAS. Paer Lagerkvisto istori-
nė apysaka iš pirmųjų krikščionų
laikų Rūmų, Palestinoje ir
Kipre. Knyga laimėjusi Nobelio
premią. Kaina \$2.25

ZEME DEGA. J. Savicko užrašai iš
1939 - 1945 metų, kurios au-
torius karo metais gyve-
no Prancūzijoje, pirmoji da-
lis 453 psl. Kieti viršai. Kaina \$4.50

ZEME DEGA. J. Savicko užrašai an-
tra dalis 414 psl. Kaina \$4.50

ZEMAITES RASTAI. Garsiosios mū-
sų rasytosios pirmosios karo metu
Amerikoje parašyti vaizdiniai su
rasytosios paveikslu, 128 puslapiai.
Kaina 50 centų.

AR ROMOS POPIEZIUS YRA KRI-
STAUS VIETININKAS? Parašė
kun. M. Valadka. Labai idomi kny-
ga. Kaina \$1.20

CEZARIS. Mirko Jesulio romanas tri-
jose dalyse, kiekviena dalis po \$2.
Galima dalimis pirkti arba visas 3
knygas už \$6.00.

NAUJA VALGIŲ KNYGA. M. Mi-
cheloniens parašyta; 250 įvairių
receptų. 132 pusl. Kaina \$1.25

KORTUS DIEVUS ŽMONES GAR-
BINO SENOVJĖ. Dievų yra vi-
šio įvairiuose kraštuose ir įvairio-
se laikuose dievai buvo kitokie. Ko-
tie buvo senųjų lietuvių dievai?
Kaina \$1.00

POPIEŽIAI IR LIETUVA. Kunigo
M. Valadkos parašyta knyga, 250
pusl. Kaina \$2.50

A KISS IN THE DARK. J. Jazm-
no angli kalba rašytas vaizdelis.
150 pusl. Kaina kietas viršelias \$2.
ninkštai viršelias \$1.00

ATLAIDŲ PAVESY. P. Abelio ro-
manas iš žemųjų Kalvarijos pra-
tisių. Kietas viršelias, 467 pusla-
piai, kaina \$4

TIKRA TEISTYBĖ APIE SOVIETŲ
RUŠIĄ, arba komunistų diktatū-
ra faktų šešetoje. Trumpa bolševi-
ko istorija ir valdymo praktika. La-
bai daug medžiagos. 96 puslapiai,
kaina \$0.60

MIRUSIOS SIELOS. M. Gogolio
svarbiausias veikalas, išvertė M.
Mikšinis. 290 pusl. Kaina \$3.50

Užakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:
KELEIVIS

636 East Broadway

So. Boston 27, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

J. Gaidelio sonata.
Jordan, salėje.

Bostono Pabaltiečių Draugijos pirmajame šio sezono koncerte, įvykusiame š. m. spalio 17 d. Jordan Hall salėje, mes įsitikinome, kad pabaltiečiai menininkai yra malonūs ne tik ausiai, bet ir akiai.

Lietuvė smuikininkė Elena Kuprevičiūtė pradėjo šių metų koncertų eilę su gan įvairia programa, betgi kurios didžiulia rėmėsi romantikais. Koncerto pradžioje atlikta Pugnani - Kreiserio "Preludai ir Alegro" - praskambėjo giliai ir sultingai. Trumputė Mocarto sonata e-moll, K. 304 buvo grakšti ir tikrai mociatiškai lengva. Betgi tik po to sekusiame Mocarto "Rondo g-dur" smuikininkė, atrodo, surado savo tikrąjį "as". Preciziškas spiccato, pagaliau išsilyginusi intonacija, ir įdomūs dinamikos perėjimai davė veikaliui jam prideramą žaismingumą.

Mums lietuviams dėmesio centre buvo po pertraukos sekusi bostoniško Juliano Gaidelio Sonata g-dur. Šis kūrinys, parašytas jau Bostone 1951 metais, palyginus su kita to laikotarpio J. Gaidelio kūryba, yra gana konservatyvus tiek savo struktūra, tiek stiliaus atžvilgiu. Veikalas susideda iš trijų dalių, kurių pirmosios dvi išsiskiria savo lyriškumu. Trečioji — Allegro — dalis stato smuikininkui milžiniškus reikalavimus siekiančius virtuozinės bravūros. Menininkams truputį pertempus savo pastangas išryškinti techninių žibėjimų yra pavojaus padaryti šią dalį griozdiška. Džiugu pastebėti, kad šio pavojaus abiem menininkams beveik pasisekė išvengti. Visas veikalas pasižymi savo griežta forma ir ryškiu temų pravedimu. Tai ypač jutom antroje — Lento tranquillo — dalyje, kur balansas temose tarp fortepiono ir smuiko buvo išlaikytas meistriškai. Abiejų greitųjų dalių tempas pradėtas nuosaikiai, begrojančiomis įsismagino iki efektingo įdomumo.

Solistė dar išpildė Saint-Saens'o "Havaneise", Wieniavskio "Briliantinį Polonezą" — kurio dalis briliantiškumo skendo akompanimento jūroje — ir įdomų amerikiečio Lukas Foss'o "Kompozitoriaus Šventadienis", kuriame efektingai pavartojami amerikiečių liaudies motyvai.

Publikos iškviesta busi E. Kuprevičiūtė išpildė Dvorako Sonatiną. Smuikininkai akompanavo N. Anglijos Konservatorijos profesorius Robert Evans.

Spausdintoje programoje pasigedome kad ir trumpų biografinių žinių apie koncerto išpildytojus. Dažnai skundžiamės, kad sveimieji apie mus tiek mažai nežino, o esamos progos lieka neišnaudotos.

V. Strolia

Tik dešimtinę

Bostono lietuviai studentai kreipėsi į Lietuvos Pliečių Dr-jos valdybą, prašydami paramos Studentų S-gos leidžiamam žurnalui "Lituanus", kuris atlieka didelę informacijos darbą amerikiečių tarpe. Prašytojai tikėjosi bent kelių dešimčių aukos, bet gavo vos dešimtinę.

Tai aiškus mūsų studijų-jancio jaunimo pastangų neįvertinimas.

J. G.

Viešnia iš Nevados

Pereitą šeštadienį mūsų įstaigų lankė Anelė Jankaitė-Ribin iš Sparks miesto, Nevadoje. Ji su sūnu atvyko aplankyti savo tėvų, gyvenančių Hyde Park, Bostone. Savo tėvo Vinco Jankaus ir sūnaus lydimu ji buvo užsukusi ir pas mus. V. Jankus yra senas mūsų laikraščio skaitytojas.

Mūsų įstatymų leidėjai išsiskirstė

Lapkričio 4 nauji rinkimai, o mūsų seimelis vis dar posėdžiavo ir tik praėjus savaitę, penktadienį ankstyvą, be pertraukos posėdžiavęs net 18 su pusę valandų, išsiskirstė. Išsiskirstė betgi net nesubalansavęs valstybės biudžeto. Mat, jis priėmė viso labo \$640,973, 131 išlaidų (įskaicius į sumą \$28,250,000 paskolą daugiausia mokykloms praplėsti ir \$200,000,000 keliams), o pajamų apie 40 milijonų dolerių mažiau.

Gubernatorius už šią labai kaltina republikonų valdomą senatą ir jo tokį elgesį vadina gėdinga, gudria politine apgaule. Mat, prieš rinkimus nėra patogu apie mokesčius kalbėti ir juos didinti. Manoma, kad gubernatorius sukvies seimelį tam reikalui po rinkimų.

SUDUO DEL ŽASŲ

Štai kas beliko iš karo lėktuvo C-123, kuris sudužo netoli Payette, Idaho. Žuvo 19 karių. Spėjama, kad lėktuvas skrido į lekiančių žąsų grandinę ir dėlto įvyko nelaimė.

Išvengė streiko

Pirmadienį būtų prasidėjęs "Eastern Mass. Street Railway Co." darbininkų streikas, kuris būtų palietęs apie 300,000 keleivių iš 70 vietovių.

Apie 1,200 bendrovės vairuotojų ir mechanikų reikalauja pakelti atlyginimus 25 centus valandai. Dabar vairuotojai gauna po \$2, o mechanikai po \$2.16.

Paskutinę valandą gubernatoriui tarpininkaujant pavyko streiką išvengti. Derybos bus tęsiamos iki lapkričio visur pagarsėjęs Čiurlio-

čio 17 d. ir jei iki to laiko nesusitars, bus skelbiamas streikas.

DETROIT, MICH.

Atvyksta Čiurlionio dainininkai

Lietuvių Organizacijų Centras lapkričio 1 d. pakvietė iš Clevelando Čiurlionio Sambūrį. Jo koncertas bus Western High School auditorijoje (1500 Scotten St.). Pradžią 8 val. vak. Programa turininga ir visai nauja.

Reti svečiai mūsų mieste bus tęsiamos iki lapkričio visur pagarsėjęs Čiurlio-

AMERIKOS LIETUVIAI

ir angliškųjų skolinių

ŽODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet, labiausiai tai. Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų bei kolegijų buvusieji lietuviai studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos aukštojo mokyklos, lankytojos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos; Aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakytas apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privates ir paraprijines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą. Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieriuje, kainą tik \$5. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

VAISTUS Į LIETUVĄ

ir į VISUS KRAŠTUS už GELEŽINĖS UZDANGOS.

Mes siunčiame kasdien. Pristatymas garantuotas. Atsiųskite mums laiškus ir receptus iš senojo krašto, arba izeikite asmeniškai.

VERNON DRUG, INC. J. P. BUJNICKAS, Reg. Ph. sav. 100 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

46 metai aprūpina Worcesterį ir apylinkę vaistais

Ar Nori Būti Sveikas ir Drūtas?

Jei Tamsta nori sulaukti ilgą ir naudingą amžių, tai Tamsta turi turėti gerą kraują ir nervus. Mes dabar turime naujas Vitaminų ir Mineralų kapsules, į kurių sudėtį įeina visi mineralai, vitaminai ir kepenų bei liaukų ekstraktai, kurie, pagal medicinos mokslą, organizmui yra reikalingi sveikatai ir ilgam amžiui pasiekti. Tik viena kapsulė per dieną reikia imti. Vaistų vardas yra Ideal Ultrabex Kapsulės. Vaistai yra Amerikos valdžios laboratorijos patikrinti. Kaina su persiuntimu \$7 už bonką 100 kapsulių. Tinka visai šeimai vartoti. Prašom rašyti ir parsitraukti šiuo adresu: IDEAL PHARMACY, 29 Kelly Sq., Worcester, Mass. V. G. Skrinaka (savininkas)

nio dainininkai, to dėl reik manyti, kad detroitiečiai tą dieną į jų koncertą sugūžės iš visų kampų.

M. I. B.

Matysime "stiklinį žvėrelį"

Lietuvių Dramos Sambūris, Z. Arlauskaitės - Mikšienės vadovaujamas, spalio 25 d. vaidins "Stiklinį žvėrelį". Vaidinimas bus ukrainiečių salėje (Martin St., prie Michigan). Pelnas skiriamas Punksko lietuviams sušelpiti. Pradžią 7 val. vak. B. K.

BROOKLYN, N. Y.

Mirė M. Zablockas

Spalio 3 d. University ligoninėje mirė Motiejus Zablockas, 3 mėnesius sunkiai sirgęs. Velionis tebuvo 54 metų, kilęs iš Kučinių parapijos, Seinų apskr. Apie 15 metų gyveno Kuboj, prieš 14 metų atvyko į Ameriką ir dirbo siuvyklose, priklausė unijai, SLA 38 kuopai, labai mėgo skaityti "Keleivį". Liko liūdnai žmona Veronika, brolis Ohio valstybėje ir pusbrolis Jurgis Zabaltis Hartforde, Conn.

Man su velioniu teko 12 metų dirbti vienoje dirbtuvėje ir gerai jį pažinti. Jis buvo ramus būdo, mokojo su visais gerai sugyventi.

Lai būna Tau, Motiejau, lengva šio krašto žemėlė. Mes Tavęs ilgai nepamiršime. P. Mačys

Susidurti važiuojant automobilu per valandą 40 mylių yra lygu kristi iš ketvirtos aukšto, o važiuojant 60 mylių greičiu — devinto aukšto.

KIMBARAS ŽOLĖ

Kimbaras gerai nuo inkstų ir puslės ligų, šlapinimosi kanalo uždegimo ir nuo odos išbėrimo. Ramunės žiedai europiškai ir Ramunės arbata yra visada gerai išsigerti.

Medeiva žievės yra vienos iš geriausių dėl vidurių užkietėjimo. Pas mus galite gauti visokių žolių ir šaknų, kurios tik randasi kur pasulyje. Turime ir medaus — Kubos medaus, liepos žiedų medaus, dobilų ir orencių medaus. Medaus per paštą nesiuočiame.

Alex. Mizara 414 W. Broadway So. Boston 27, Mass. Užaikių į Alexander's vietą.

ŽODYNAS

A. LAIJO

Lietuvių-Anglų ir Anglų-Lietuvių.

1256 Puslapis

dvigubos spalvos

Kaina \$14

Piguos eįsti kartu su užsakymu

Dr. D. PILKA

546 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

KONSULATO IESKOMI

Aluzas Antanas Aluzas Bronius, Konstantino sn. Badaras Jonas, Zakarijaus sn. Balčiūnas Andrius (Adasius), iš Ziekmarių valsties. Balukas Antanas ir Juozas, Mato sūnus. Bielevičiūtė - Malzinskienė Ieva, iš Dybikalnio km. Mariampolės apskr. Boguckas Charles (Bogutski), gyveno Swoyerville, prie Kingston, Pa. Čiapas Antanas, gyvenęs Chicago, Ill., 4343 So. Whipple St. Dikšaitis Jonas, Jono sūnus. Gaidelienė Juzė-Gustė, Vinco dukterė ir jos vaikai. Gavėnas Vincas, Vinco sūnus. Gričius Antanas ir Steponas, Jono sūnus, gimę Sendvario km. Šaukėnų vals., Šiaulių apskr. Gromelis Pranas. Grūnius Kazimieras, Petro sūnus, kilęs iš Telšių aps., Gelinienų km. Jonikas Vincas, Antano sūnus, gimęs Montvydu km., Luokės vals., Telšių apskr. Juocerytė-Endzelienė Petronėlė, Antano dukterė, gyveno Nevark, N. J., 80 Pulaski St. Kemarienė Genovaitė. Ketvirtis Liudvikas. Krukonis Rokas, iš Vilniaus rėdybos, Druskininkų km. Kuprienė Ona, Anupro dukterė ir Kuprys Augustas. Latvat George ir Meta ir vaikai, atvykę Kanadon 1951 m., gyvena Nelson, B. C. Lebedžiūtė-Aukščiūnienė Ona iš Gindonių km., Seirijų vals. Liepikas Kazimieras, Jurgio sn. Lotinskas Vytautas, Antano sūnus. Melulis Jurgis ir Elzbieta. Mikaitas Albinas, Antano sūnus. Mumkevičienė Ona, Antano dk. Okanas Jurgis, Jokūbo sn. Pietarytė Ieva ir Veronika, iš Triobiškių km., Mariampolės ap. Podziukas Vladas, Antano sn. Radzevičius Motiejus, Tamošiaus sūnus, iš Ragošių (Radžiūčių) km., Seinų apskr. Revotas Jonas ir Mateušas, Jono sūnus. Siatkauskaitė-Grincevičienė Juzefa (Siatkowska-Grincewicz), kilusi iš Lietuvos, gyveno Detroit, Mich. Skrabulytė-Ražukienė Ieva, vyr. Razukas Feliksas, vaikai Ona, Petras ir Vaclovas. Sprainytė-Petrailienė Elza-Liza, g. Tauragės ap., Pašėnuvio km. Šaukauskas Boleslovas, Antano sūnus, gimęs Telšių m., Luokės skersgatvis Nr. 4. Staigaūtis Juozas, gimęs Opėrūčių km., Vilkaviškio aps. Strižauskas Jurgis, Jurgio sn.

Vaitulionis Vincas. Varnauskas Petras, Jono sūnus, gimęs Palevonės par., Rudikų k. Vinkauskas Stasys, Juozo sūnus, g. Kaune. Bernotaitė Veronika, iš Sodaikių kaimo.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiųsti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA 41 West 82nd Street NEW YORK 24, N. Y.

PUIKI BARBERNE

Geram barzdaskūčiui puiki vieta, Vermonto valstijoje. Visas įrengimas yra, biiznis išdirbtas per daug metų, antroje aukštie, apšviesto didelio valgomų daiktų krautuve. Barberis mirė. Kas įdomiausiai tegu atsisaukia ar atvažiuoja pažūrėti. Adresas toks: Mr. Victor Kijbas P. O. BOX 77 East Arlington, Vermont

KAMBARYS DETROITE Nuomai kambarys su virtuve, yra daug vietos. Kam reikalinga kraitis į F. Platauna, 8878 Central Detroit, Mich.

PADRUODU FARMĄ

Hart, Mich., parduodama farma, 80 akierų derlingos žemės, namas iš 5 kambarių, maudynė, toiletai, stoboj, vanduo pravedtas į barne ir į ganyklą. Kaina \$8,000, įmokėti \$3,000. Kas sutinka visą sumą iki \$7,000. Sutinka, mainyti ant namo Detroit: Rašyti: F. Platauna, 8878 Central Detroit 4, Mich.

Vedybos

Esu viengimis 38 metų amžiaus. Negeriu ir nerūkau. Ieškau gyvenimo draugės vedybų tikslu. Adresas: Mr. Clem 323 E. Moreland Hathboro, Pa. (48)

APVALYK SAVO ODĄ

Stebėtinas Naujas Gydymas Doro Stebuklas. Džiaukis švaria, malonia oda, laisva nuo visokių negrabių ir nepatogių veido ir odos dėmių. Stebėtina nauja TROPICANA OINTMENT (mosis) garantuotai pagelbės jums nuo psoriais simptomų, ekzemos, spuogų, juodgalvių, odos lupinėjimosi ir kt. išvirsinių priežasčių išauktų odos dėmių. Be riebiųjų, netepantis ir nekenksmingas jautriai odai. Nesvarbu, ką jūs bandėte ir kiek ilgai jūs kentėjote, bandykite TROPICANA OINTMENT.

Nesuskaitę Pinigų—10 Dienų Bandymas Kad įsitikintumėte, kaip nepaprastai šis stebėtinas vaistas veikia, padarykite 10 dienų bandymą be rizikos. Nesuskaitę pinigų. Atsiųskite šią sąrašą ir adresą. Kai Tropicana Ointment atėis, užimokėsite laisvą \$2 ir C. O. D. pašto išlaidas. Arba atsiųskite \$2 ir mes apmokėsime pašto išlaidas. Jei nepatenkintas nepaprastais rezultatais, grąžinkite ir atgausite savo pinigais.

TROPICANA Dept. 5

P. O. BOX 395 CLINTON, INDIANA

SPECIALUS KALEDŲ PAKIAI Į LIETUVĄ

PAKIETAS XG1 — \$36.00

3 jardai vilnonės medžiagos vyrų apsiaustui, sunki, gerai nešiojasi, spalvos tamsiai pilka, kietkuota ir mėlyna. 3 su trečdaliu anglų worsted medžiagos kostiumams, mėlynos, rudos ar pilkos su baltais dryžiais. 3 jardai gero pamušalo, pritaikintos spalvos prie medžiagų.

PAKIETAS XL3 — \$37.00

3 jardai grynios vilnos Velour medžiagos moterų apsiaustams, juodos ar mėlynos spalvos. 3 jardai grynios Botany vilnos Serge moterų kostiumams mėlynos, tamsiai žalios ar vynu spalvos. 3 jardai dirbtinio šilko pamušalo, pritaikintos spalvos. 2 jardai rajono medžiagos šiltai blizkai baltas raštas ant šviesiai rudo ar pilko dugno.

PAKIETAS XF15 — \$18.50

2 svarai 3 unc. cukraus 1/2 svaro arbatos 2 sv. šokolado plytelės 1/2 svaro razinkų 1 sv. šokoladinių saldinių 1 gabalas muilo Lux 2 sv. Danijos kiaušienos 20 Kaledų žvakelių

— I aukščiausiai paduotas kainas įeina viskas — REIKALAUKITE specialinių sąrašų kitų standartinių maisto pakietų Kaledoms, ar sudarykite patys pakietus. Pristatymas KALEDOMS GARANTUOTAS, jei užsakoma PRIEŠ LAPKRIČIO 14 DIENĄ. Mes patariame naudotis mūsų greitu oro pašto patarnavimu vaistams su receptais ar be receptų siųsti.

Tazab of London

51 Reservoir St. CAMBRIDGE, Mass. Tel: KI 7-9708

MES ATLIEKAM...

VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- ◆ BIZNIO KORGIUKŲ
- ◆ SPAUSDINTŲ VOKŲ
- ◆ LAISKŲ SU ANTGAIVIAIS
- ◆ BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ
- ◆ PROGRAMŲ ar FLAKATŲ

"Keleivio" spausdintvė padarys tamstoms vėlavą ir nušyps greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spausdintvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darbui, auliėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvių ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apdraudęs gauna pilną apdraudęs sumą.

SLA—matamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas stela.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA naria galima būti nuo gimimo dienos iki giles senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose lietuviškos lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

DR. M. J. VIKAS

397 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Persiuntiami Stuntiniai į SSSR, Lietuvą, Estiją, Latviją ir Kitas SSSR Dalis

Naudokitės patarnavimu patikimos, atydišios ir skubios firmos

GENERAL PARCEL AND TRAVEL CO., INC.

Licensed by USSK

135 W. 14th St., NEW YORK 11, N. Y., Tel. CH 3-2383

MOSŲ SKYRIAI

308 W. 4th Street 332 Fillmore Ave. 132 Franklin Ave. 141 2nd Ave. SO. BOSTON, MASS. BUFFALO 6, N. Y. HARTFORD, CONN. NEW YORK CITY Tel. AN 8-5040 Tel. MOhawk 2674 Tel. Chapel 6-4724 Tel. YU 2-0380 900 Literary Rd. 39 Raymond Plaza W. 11339 Jon. Campan 632 W. Girard Ave. Cleveland 13, Ohio NEWARK, N. J. DETROIT 12, MICH. Philadelphia 23, Pa. Tel. Tower 1-1401 Tel. Market 2-2877 Tel. Townsend 9-3900 Tel. Walnut 5-8878

Visais klasimais, ryšys su persiuntimu stuntinių Jūsų gimimams ir draugams, kreipkitės į mūsų patarnavimą, atydišios ir skubios firmos. PRADŽIUNGINKITE SAVO ARTIMUOSIUS SIUNTINIŲ KALEDOMS. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja stuntinių pristatymą. Kiekvienas stuntinis išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Mūsų įstaigoje yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, pramonės gaminių: skarelė, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

Vietinės Žinios

MIRĖ MICHALINA
ANESTIENE

Penktadienį, spalio 17 dienos vakarė mirė Michalina Jurevičiūtė - Anestienė, palikdama liūdinčius vyrą Vincą, dukterį Mildą, brolius Antaną ir Steponą, gyvenančius Floridoje, ir Vlado su Juozapu Lietuvoje.

Laidotuvės iš Zaletsko koplyčios (564 E. Broadway, So. Bostone) antradienį, spalio 21 d. 2 val. p. p. į Mount Hope kapines.

Giminės, draugai ir pažįstami, kurie dar suspėję gauti laikraštį iki laidotuvių, prašomi dalyvauti laidotuvėse.

Velionės vyrui Vincui, dukrai Mildai ir kitiems giminėms reikiame mūsų širdingą užuojautą.

Kas bus Laisvės Varpo koncerte

Spalio 26 d. 3 val. po pietų High School salėje, Thomas Park, South Boston, įvyksiančiame Laisvės Varpo metiniame koncerte programą atliks dainininkė J. Liustikaitė, dainininkas Alg. Brazis ir komp. J. Gaidelis. Pirmieji svečiai, pasikutins vietinis, Bostono visuomenė gerai žinomas, todėl čia pristatysime tik svečią ir viešnią.

Dainininkas Algirdas Brazis nedaug kartų yra dainavęs Bostone, bet daugeliui jis yra žinomas, kaip čiagimis lietuvis, kuris yra pasiekęs Metropolitan operos aukštūbį. Tas faktas pasako, kad jis yra geras, pirmieji dainininkas. Po Faustos operos pastatymo Chicagoje apie jį muzikas Vladas Jakubėnas taip rašė: "Tikrai sužavėjo Valentino rolėje buvęs Metropolitan dainininkas Algirdas Brazis".

Dainininkė Janina Liustikaitė pradėjo dainavimo studijas Lietuvoje 1942 m. Šiaulių Muzikos Mokykloje. Tremties metu toliau dainavimo mokėsi Munsterio konservatorijoje Vokietijoje. Čia pradėjo su daina reikštis vokiečių publikai. Atsidūrusi Anglijoje, ji gilina dainavimo meną Cardiff College of Music. Anglijoje ji yra aplankiusi su koncertais visas didžiąsias lietuvių kolonijas, o taip pat dainavusi anglų ir valų visuomenė. Visur jos pasirodymas sutinkamas šiltais ir aukštais įvertinimais. 1954 m. J. L. dainavo garsiam tenorui Beniamino Gigli. Šis ją aukštai įvertino.

1955 m. J. L. išvyko dainos meno gilinti į Italiją. Čia jai teko dainuoti ir italų visuomenė. Iš Italijos ji buvo kviečiama koncertams į Vokietiją, kur yra aplankiusi beveik visas likusias lietuvių stovyklas. Praėjusių metų pabaigoje J. L. atvyko į Ameriką koncertams. Chicago vyru choro kviečiama, ji dalyvavo Fausto operos pastatyme, kur atliko Margaritos rolę. Šiame krašte ir Kanadoje ji yra davusi visą eilę koncertų. Muzikas Vladas Jakubėnas apie ją taip išsireiškė: "Jos dainavimas balso išlavimo ir bendro muzikalumo atžvilgiu daro profesinio įspūdžio. Ji turi imponuojantį koncertinį repertuarą ir mu-

Kur eisit į šeštadienį?

Negi dar nežinote? Juk jau visi kalba, kad šį šeštadienį, spalio 25 d. Strand Cafe salėje 376 W. Broadway, So. Bostone (greta L. Piličių Draugijos) bus Lietuvių Darbininkų Draugijos 21 kuopos kortų vakaras. O jei taip, tai ten ir susitiksime. Raginu visus būti!

Ten bus maloni kompanija, gardžių užkandžių ir vertingų dovanų tiems kas pasistengs geriau lošti.

Tai susitiksime šį šeštadienį Strand Cafe salėje Lietuvių Darbininkų Draugijos kortų vakare. Nepamirškite, kad pradžia 7 val. vak.

Darbietai

Laimingos kelionės, geros sėkmės!

Ateinantį penktadienį mūsų Dramos Sambūris išvyks į Chicago, kur šeštadienį ir sekmadienį vaidins "Vincą Kudirką" ir "Raudonąją vėną".

Tai pirmoji toki tolimesnė mūsų vaidinimų iškyla ir neįkuri nors Amerikos užkampį, bet į antrąjį savo dydį jos miestą, kuris net mūsų vadinamas antrąją Lietuvos sostine. Jame gyvena daug tūkstančių lietuvių, ten yra stiprus lietuvių visuomeninis gyvenimas, daug ir vaidybą mėgstančių, daug yra tokių, kurie iš jos net ir duoną valgė.

Taigi tokioj vietoj pasirodyti nėra juokų darbas. Mūsų Dramos Sambūris, Aleksandro ir Antano Gustaičių vadovaujamas, tą gerai supranta, todėl ruošėsi uoliai, jo nariai aukšto brangias poilsio valandas repeticioms, o kartais ir dalyje uždarbio. Jie pasirodys nepabūgo po 20 valandų kelionės autobusu stoti tą patį vakarą prieš reikią Chicago teatro publiką.

Mes nuosirdžiai linkime mūsų teatro pasirodymams didelio pasisekimo. Linkime, kad grįžtumėte dar labiau užsidegę teatro meile ir pasiryžimu jį toliau puoselėti.

Grįžo Gimbutai

Praeitą savaitę sugrįžo iš ilgos Europos kelionės inž. dr. Jurgis ir dr. Marija Gimbutai. Dr. M. Gimbutienė Europoj išbuvo ilgiau kaip 2 mėnesius, dalyvavo tarptautiniame gilių senovės žinovų kongrese, skaitė ten paskaitą, dalyvavo mokslinėse archeologų ekskursijose, aplankė beveik visas Europos valstybes ne vien tik jų pažūrėti, kaip paprasta keliauninkė, bet ir ieškodama medžiagos savo specialybės moksliniams darbams. Inž. dr. Jurgis į Europą buvo išvykęs atostogų praleisti.

zikinio išpildymo tikslumą." Taigi, šių metų Laisvės Varpo koncertas bus nemažiau įdomus už pirmuosius du, kuriuose programą atliko sol. Ald. Stempuzienė, sol. St. Liepas, akt. V. Žukauskas ir sol. St. Baranauškas.

Gausiu dalyvavimu koncerte parodysime meilę lietuviškai dainai, paremsime Laisvės Varpo kultūrinį darbą

PADEKA

Mūsų mylimai dukrai ir seseriai Delores A. Petkus (Namaksy) tragiškai mirus, tariame viešą padėką prel. F. Virmauskiui už jo nuosirdų atsilankymą šermyne rožančiui sukalbėti, pašventinimą prieš laidotuves, atlaikytas mišias laike laidotuvių, pašventinimą prie kapo ir nuraminimą per tas liūdnas dienas. Taip pat dėkojame graboriam D. A. Zaletskam už jų simpatišką ir uolų patarnavimą. Dėkojame visiems giminėms, draugams, pažįstamiems, organizacijoms už gėles, mišias, užuojautos korteles, už mūsų širdies skausmo nuraminimą.

Tėvai Kotryna ir Adolfas Namaksy, brolis Adolph, Jr., sesuo Nancy Chaloff, įvogeris Richard Stedam Chaloff ir krikštėnė Richard Stedam Chaloff, Jr.

Apsirūpinkite bilietais

Lapkričio 16 d. 3 val. po pietų Simfonijos salėje bus Balfio rengiamas nepaprastas koncertas, kuriame bus grojami lietuvių kompozitorių kūrinių, dainuos jau ir amerikiečių tarpe pagarsėjęs tenoras Stasys Baras (Baranauskas).

Bilietai į koncertą jau parduodami. Kainos po \$3, \$2.50, \$2.00 ir \$1.50. Daugelis atsimeina, kaip buvo, kai čia prieš kelerius metus koncertavo Čiurlionio ansamblis — kurie iš anksto nebuvo įsigiję bilietų, į koncertą nepateko. Apsisūreikite, kad ir šį kartą taip neatsitiktų.

Bilietų komisijos pirmininkė yra Ona Ivaškienė (366 W. Broadway, So. Bostone, tel. AN 8-4618). Prašoma į ją kreiptis.

Simfonijos koncerto komiteto posėdis

Balfio rengiamo simfoninio koncerto komiteto posėdis bus šį trečiadienį, spalio 22 d. 7:30 val. vak. Lietuvių Piličių Draugijos patalpos. Komiteto pirmininkas A. Matijoška prašo visus komiteto narius būtinai posėdyje dalyvauti.

Susirenka Kultūros Klubas

Šį šeštadienį, spalio 25 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose (190 Beacon St.) bus pirmas šį rudį Bostono Kultūros Klubas susirinkimas, kuriame ką tik iš Europos grįžęs inž. J. Gimbutas pasidalins įspūdžiais iš kelionės po Italijos ir Ispanijos meno muziejus ir kt. Paskaita bus paliustruota ekrane.

J. Kačinskis grįžta į Bostoną

Ilgokai ejęs šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios vargonininko pareigas Jeronimas Kačinskis nelabai seniai buvo išsikėlęs į Chicago priemiestį. Dabar patyrė, kad jis vėl grįžta į Bostoną, bet ne į savo senąją vietą.

S. Liepas išsikėlė į Dorchesterį

Dainininkas Stasys Liepas iš So. Bostono išsikėlė į Dorchesterį ir apsigyveno Bakšų namuose (42 Mill St.).

Dar yra Balfio rėmėjų

Balfio skyriaus spalio 19 d. rengtasis metinis banketas sutraukė nemažą būrį bostoniečių ir svečių iš Brocktono, Norwoodo, bet, aišku, galėjo tas būrys būti daug didesnis.

Banketą pradėjo valdybos narys S. Jakutis, kuris banketui vadovauti pakvietė A. Keturakį.

Kalbėjo banketo globėjas P. Vaičiūnas, J. Romanas, Norwoodo Balfio sk. pirman. Tumas, A. Matijoška, A. Andriulionis ir Balfio centro reikalų vedėjas kun. L. Jan-

kus. Jis pasakė tikrai gražią jaudinančią kalbą, kurioje vaizdžiai nupasakojo begalinės svarbos Balfio dirbamą darbą ir kvietė visus ir toliau nepailsti jį rėmus. Jis pasakė komplimentų ir "Keleivui" už jo nuosirdų Balfio rėmimą.

Meninę dalį atliko Jurgis Laisukas iš Lawrence, Mass. Tai gražaus balso dainos mėgėjas, kurį surado muz. I. Vasyliūnas. Jei jis turėtų tinkamą išsimokslinimą, būtų geras dainininkas. Jam akomponavo Vytenis Vosyliūnas.

Banketo svečiai be to, ką

PASKUTINĖ SAVAITĖ
\$50,000 Pridėta
YANKEE HANDICAP
TREIGIAI — MYLIA IR Furlongas
Trečiadienį, Spalio 29
Paskutinė diena — šeštadienį, Lapkr. 1
\$15,000 Pridėta
COLONIAL HANDICAP
Treigiai ir senesnė — mylia ir furlongas

SUFFOLK DOWNS

First Post 12:30
D.D. 12:10

9 REISAI KASDIEN
14 min. nuo Bostono su MTA Nemokamos sėdynės (išskyrus ložas)
Grandst. \$1.50
Klubo n. \$2.50
Su taksais

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos Lietuvių Kultūrinė Radio Programa

WKOX, 1190 kilociklų Framingham, Mass.
Sekmadieniais
8:00 — 9:00 val. ryto

VEDĖJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUNiper 6-7209

PERSIUNČIAM SIUNTINIUS

Adara darbo dienomis nuo 9 iki 1 ir nuo 5 iki 8 vak. šeštadien. nuo 8 iki 6
ADRESAS: 308 West 4th Street, So. Bostone. Telefonas: AN 8-5040

The Apothecary
Lietuviška Tikra Vaistinė

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Turime vaistų ir vitaminų persiuntimui į Lietuvą ir kitus kraštus, kaip peniciliną, streptomyciną, rifamfoną, ir vaistų nuo reumatizmo, atracino, strėnų gėlimo ir kitų ligų.

Jei reik vaistų — eikite į **Lietuvišką vaistinę**.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.,
382a W. BROADWAY, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.
Telefonas AN 8-6026

Nuo 9 ryto iki 8 val. vak. išskyrus šventadienius ir sekmadienius.

PATOGI VIETA PARENGIMAMS

FRANK ROŽENOS PARKAS prie didelio ežero, vieta dėl 16,000 žmonių. PASTOGĖ visokiems parengimams. PARKA DUODU DYKAI. Pensininkams puiki vieta poilsiui. Kuris gali padėti dirbti, gaus valgių ir kambarių dykai ir dar primokėsi pagal susitarimą. Prašom rašyti ar skambinti:

Telefonu: TAUNTON 2-3850 arba rašykite Frank Roženas, 488 Main Street, Raynham, Mass.

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
(NAUJAS ADRESAS)

390 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-8764

Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas RUSIJOS valdomas areitus.

Iš naujų rūbų, avalynės, medžiagų, maisto, vaistų ir kitko. Visas išlaides ir SSSR muitą apmoka siuntėjas.

VAISTUS, MEDŽIAGAS, ODAS GALIMA PIGIAU PIRKTI ŠIOJ ĮSTAIGOJE. PRASYKITE KATALOGŲ.

Iš toliau siųskite siuntinius mūsų viršų nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašą ir aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perpaikavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštui siuntiniai perduodami greičiausiu laiku.

Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siuntimieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštui galima siųsti iki 22 svarų siuntinius.

ĮSTAIGA LIETUVIŠKA, KREIPKITES LIETUVIŠKAI

Visi siuntėjai įsitikino, kad mūsų įstaiga greičiausiai patarnauja ir persiunčia siuntinius. SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Siuntėjas sa. Interisto įgaliojimas.

Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 po pietų.

paliko bare ir loterijoje, dar sudėjo apie \$150 aukų. Norwoodo skyrius ta proga atvežė \$350 ir įteikė kun. L. Jankui.

Bankete dalyvavo ir "Darbininko" redaktorius prof. S. Sužiedelis.

2-ia

Brightono klubo banketas

Brightono Lietuvių Piličių Klubo metinis banketas bus lapkričio 16 d. Lincoln Hall (Klubo salėje, 24 Lincoln St.). Pradžia 3:30 val po pietų.

Spalio 28 d. sukanka 215 metų nuo istoriko Simano Daukanto gimimo.

JAMAICA PLAIN

Arti ukrainiečių katalikų bažnyčios puikus namas dideli šeimai. Atviri pečiai (fireplaces), malonus valgomasis, moderniška virtuvė su indų mažuotu, 5 gražūs miegamieji, 1½ vonios, porčiai garažas, prašo \$16,900. Elizabeth V. Tobin FA 3-3225

V. Vadeisa
LIETUVIS BATSIVIS
ODA SIUNTINIAMS

Parduodu pirmos rūšies oda, auksinius, padus, vitpadius siuntiniams į užjūrus nupiginta kaina. Atlieku visus batsiuvio darbus greit, sąžiningai ir duodu patarimus apie odas. Adresas: 173 Eighth St., So. Boston nuo 7 ryto iki 7 val. vak. išskyrus trečiadienius ir sekmadienius. Telefonas: AN 8-0055

Charles J. Kay
(KUČINSKAS)
Lietuvis Plumberis

Atlieka visokius "plumbing" — aliejaus ir gazo vamzdžių įreidimo ir taisymo darbus. Kainos priimanamos. Pirmą reagu k darote, pakambinkit, pakiauskit mūsų kainų. Telefonas CO 5-5839
12 Mt. Vernon, Dorchester, Mass.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1290 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3 val. diena. Perduodamos lietuviškos dainos, muzika ir Magdūtės Pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 East Broadway, So. Bostone. Tel. AN 8-0489. Ten gausimas ir "Keleivis".

Steponas Minkus.

Kas perka ar parduoda namus, ūkius, biusius kreipkitės į

Pranq Lemberq
REALTOR

597 E. BROADWAY
SO. BOSTONE

Saukiet nuo 9 iki 7 v. vak.
Tel.: AN 8-7031
o kitu laiku: Tel. GE 6-2887

NAMŲ SAVININKAMS

Pentiname namus iš lauko ir vidaus: apkalame žingsniais; sutaisome pjūzus ir dengiam bei taisom stogus. Prašom kreiptis:

John Petrus
14 Gartland Street
Jamaica Plain, Mass.
Tel.: JA 4-4576

APSIDRAUSK NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polic, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM
Justice of the Peace — Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2183

KAS NESKAITETE?

"Keleivis" administracijoje galite gauti paskutinįjį "Darbo" numerį už 75 centus, "Varpą" už \$2.00, 5 mokslininkų parašytą knygą "Mažoji Lietuva" už \$5.00.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Kas sekmadienį, 12.00 val. So. Bostone, 1 ir 4th St. BAZNYCIOJE įvyksta pamaldos lietuviams protestantams. Pamaldas laiko teologas A. JURĖNAS.

A. Jurėnas yra Harvardo universiteto doktorantas ir verči šv. Raštą į lietuvių kalbą.

Dr. B. Matulionis

Vidinis, specialiai planuotas ir dirbtis ligos. Pirmas bet kurio ligos, iš anksto susitarus telefonu ar laišku.

Tel. 1199, Pantonag, Rhode Island
Adresas: Memorial Hospital
Waltham Lake, Rhode Island.
Aransas: nuo Providence — 34 mylių, nuo Worcester — 38 m., nuo Boston ar Brockton — 59 m., nuo Thompson, Conn. — 19 mylių.

DR. D. PILKA

Ofis Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8
546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas AN 8-1530

Tel. AV 2-0025

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedidelis ir šventadieniais pagal susitarimą
405 Columbia Road
Arti Uptown's Corner
DORCHESTER, MASS.

Tel. AN 8-2712 arba BI 4-9015

Dr. J. C. Seymour

(LANDMUN)

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėlinamų konstrukcijas
X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius
VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8
534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. AN 8-2806

Dr. J. L. Pasakarnis

Dr. Amelia E. Rodd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 6 vakaro.
Savadienos — ofisų uždarymas.
447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. AN 8-0948
Rm. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. FA 3-5515

KETVIRTIS & CO.

JEWELERS
Lakrodišiai-Dolmantai
Papuošalai

Elektrios Prietaisai
Ripostingai taisome lakrodišius, šlėdas, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4648

FLOOD SQUARE

HARDWARE CO.

Savivaldos A. J. Alkino
638 East Broadway
South Boston 37, Mass.
Telefonas AN 8-4143

Benjamin Moore Malvos
Faploras Eleonora
Stiklas Langams
Vidinis Reikmenys Namams
Elektrios Prietaisai
Vidinis Reikmenys Namams